

ÅRSBUDSJETT 2016 OG ØKONOMIPLAN 2016-2019

Saksbehandler: Vibeke Richardsen Ark. 151
Arkivsaksnr: 15/687

Saksnr.: Utvalg: Møtedato:
74/15 Formannskapet 01.12.15
4/15 Eldrerådet 08.12.15
64/15 Kommunestyret 17.12.15

Innstilling:

Det vedlagte forslag til økonomiplan for 2016-2019 fastsettes som det fremgår av eget dokument. Økonomiplan 2016-2019 gir rammer for drift og investeringer i årsbudsjettet for 2016.

Rådmannen får fullmakt til å innarbeide de økonomiske konsekvensene av det vedtatte årsbudsjettet i økonomiplanen.

Følgende spesifikke tiltak ligger i tallmaterialet:

- Skatteanslaget settes til kr 20 956 000 i hele planperioden. Skattøren for forskuddspliktige settes til 11,8 % for 2016
- I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativer benyttes for 2015: Eiendomsskattesatsen for verk og bruk er 7 promille og betales i 2 termin, mai og november.
- Ordførergodtgjørelsen settes til 90 % av stortingsrepresentantens lønn, jfr KST vedtak 46/15
- Godtgjørelsen for varaordfører settes til 1/12 av ordførergodtgjørelsen og inkluderer tapt arbeidsfortjeneste ved funksjon som ordfører.
- Forslag til driftsbudsjett vedtatt, jfr skjema 1A 1B vedlagt, herunder mål og premisser for bevilgningene.
- Forslag til investeringsbudsjett vedtas, jfr skjema 2A og 2B vedlagt, herunder mål og premisser for bevilgningene.

Rammen for opptak av lån i planperioden blir:

	2016	2017	2018	2019
Låneopptak investering	19 160 000	16 660 000	1 650 000	6 000 000
Låneopptak VAR	8 014 000			
Sum låneopptak	27 184 000	16 660 000	1 650 000	6 000 000

Låneopptaket for VAR settes til en løpetid på 20, mens låneopptakene for andre investeringer settes til 40 år.

Rådmannen delegeres fullmakt til å ta opp lån og godta rentebetingelsene og øvrige betingelser for nye lån, samt undertegne lånedokumentene.

Utvalg: Eldrerådet
Møtedato: 08.12.15
Sak: 4/15

Vedtak:

Årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019 tas til orientering.

Enstemmig vedtatt.

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 01.12.15
Sak: 74/15

Vedtak:

Det vedlagte forslag til økonomiplan for 2016-2019 fastsettes som det fremgår av eget dokument. Økonomiplan 2016-2019 gir rammer for drift og investeringer i årsbudsjettet for 2016.

Rådmannen får fullmakt til å innarbeide de økonomiske konsekvensene av det vedtatte årsbudsjettet i økonomiplanen.

Følgende spesifikke tiltak ligger i tallmaterialet:

- Skatteanslaget settes til kr 20 956 000 i hele planperioden. Skattøren for forskuddspliktige settes til 11,8 % for 2016
- I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativer benyttes for 2015: Eiendomsskattesatsen for verk og bruk er 7 promille og betales i 2 termin, mai og november.
- Ordførergodtgjørelsen settes til 90 % av stortingsrepresentantens lønn, jfr KST vedtak 46/15
- Godtgjørelsen for varaordfører settes til 1/12 av ordførergodtgjørelsen og inkluderer tapt arbeidsfortjeneste ved funksjon som ordfører.
- Forslag til driftsbudsjett vedtatt, jfr skjema1A 1B vedlagt, herunder mål og premisser for bevilgningene.
- Forslag til investeringsbudsjett vedtas, jfr skjema 2A og 2B vedlagt, herunder mål og premisser for bevilgningene.

Rammen for opptak av lån i planperioden blir:

	2016	2017	2018	2019
Låneopptak investering	19 160 000	16 660 000	1 650 000	6 000 000
Låneopptak VAR	2 830 000	4 944 000		
Sum låneopptak	21 990 000	21 604 000	1 650 000	6 000 000

Låneopptaket for VAR settes til en løpetid på 20, mens låneopptakene for andre investeringer settes til 40 år.

Rådmannen delegeres fullmakt til å ta opp lån og godta rentebetingelsene og øvrige betingelser for nye lån, samt undertegne lånedokumentene.

Søknad om investeringstilsudd til prosjekt Atelier på skinner fra Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS avslås.

Alle obligatoriske budsjettskjemaer endres i samsvar med endring i investeringsbudsjettet.

Enstemmig vedtatt.

Rådmannens innledning:

Rådmannen legger med dette frem forslag til årsbudsjett for 2016 samt økonomiplan for perioden 2016 – 2019. Årsbudsjettet er første året i økonomiplanen. Administrasjonen har så langt det har vært mulig tatt hensyn til politiske vedtak og signaler som på ulike måter gir føringer for de prioriteringer som er foretatt.

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) pålegger kommunestyret innen årets utgang å vedta budsjett for det kommende kalenderår (§ 45, 1.pkt). Samme lovs § 44 pålegger kommunestyret innen samme tidsfrist å vedta en rullende økonomiplan.

Et årsbudsjett er en bindende plan for kommunens midler og anvendelse av disse. Årsbudsjettet skal omfatte hele kommunens virksomhet. Loven inneholder krav om at budsjettet skal være realistisk. Realismekravet innebærer at alle kommunens forventede utgifter og inntekter i budsjettåret skal være med i årsbudsjettet. Det er krav om at årsbudsjettet skal være stilt opp på en oversiktlig måte, og kommunestyrets prioriteringer samt de målsettinger og premisser som årsbudsjettet bygger på skal tydelig fremkomme. Årsbudsjettet skal inneholde en driftsdel og en investeringsdel. Det skal budsjetteres med et driftsresultat som minst er tilstrekkelig til å dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger – noe som er oppfylt i budsjettforslaget.

Kommunelovens § 47 omhandler årsbudsjettets bindende virkning for underordnede organ, og administrasjonens meldeplikt til kommunestyret dersom det i løpet av året er endringer som kan få betydning for de inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på.

Formalkravet til fremstilling av årsbudsjett består av fire obligatoriske budsjettskjemaer – disse ligger vedlagt budsjettforslaget.

Kommunelovens bestemmelser om økonomiplan er uttømmende, og kommunestyret bestemmer selv utforming av planen. En økonomiplan skal med utgangspunkt i dagens økonomiske situasjon gi et realistisk anslag over kommunens fremtidige utgifter og inntekter fire år frem i tid. Økonomiplanen skal være et instrument til hjelp for kommunens handlefrihet, og til å foreta prioriteringer innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse. Økonomiplanen skal revideres dersom det forekommer vesentlige endringer i planperioden.

Budsjettforslaget for 2016 med økonomiplan for perioden 2016 - 2019, skal etter planen vedtas endelig av kommunestyret i møte 17. desember 2015. I samsvar med forskrift for årsbudsjett § 3 skal formannskapetets innstilling legges ut til alminnelig ettersyn i minimum 14 dager før kommunestyrets sluttbehandling.

Rådmannen fremmer følgende overordnede strategiske mål for planperioden:

- Sikre økonomisk handlefrihet.
- Bygge opp større økonomiske buffere for å møte fremtidige uforutsette utgifter.
- Leverer tjenester som brukerne våre er fornøyd med.
- Ha friske og fornøyde medarbeidere.
- Arbeide aktivt for å være en lokalpolitisk utviklingsaktør.

Skal vi nå disse målene må kommunen fokusere på et aktivt internt utviklingsarbeid. Samtidig er det viktig at vi søker samarbeid om enkelte oppgaver med andre kommuner der det er naturlig. Krav til effektiv drift er stadig økende samtidig som innbyggernes forventninger til tjenestenivå er økende. Dette fordrer konstant fokus på "riktig" bruk av ressursene for å sikre best mulig tjenester i en tid da inntektene reelt reduseres.

Utvikling i ressurstilgangen fordrer at både medarbeiderne og lederne fortsetter arbeidet med å styrke intern og ekstern samhandling og kontinuerlig effektiviserer og utvikler tjenestene. Mange brukere mottar tjenester fra flere tjenesteområder i kommunen. Det må arbeides bevisst for å sikre optimal flyt i tjenestekjeden. Det må derfor vektlegges fokus på samhandling på tvers av enhetene for å se om enkelte oppgaver kan utføres mer rasjonelt.

Budsjettforslaget prioriterer en sunn økonomisk utvikling. Hvordan få mest mulig tjenester ut av hver krone må være et vedvarende mål. Utvikling av de kommunale tjenestene må gjøres innenfor en økonomisk forsvarlig ramme og ved omprioritering av ressurser. Rådmannen ser flere utfordringer i tiden fremover som kan påvirke den økonomiske handlefriheten.

Kommunen må arbeide kontinuerlig med å videreutvikle god økonomistyring på alle nivå i organisasjonen. Låneopptak i forbindelse med investeringer, personalkostnader og gjennomføring av statlige reformer gir store utfordringer både på kort og lang sikt. For å sikre en god økonomisk utvikling i årene som kommer, må det budsjetteres med et realistisk inntektsnivå og et positivt driftsresultat. Varige driftsutgifter skal ikke finansieres av midlertidige inntekter eller av fond. Et positivt driftsresultat er viktig for å skape et fremtidig handlingsrom for å kunne imøtekomme uforutsette utgifter og et usikkert rentenivå.

Over tid er det svinginger i ressurstilgangen til kommunene gjennom de generelle rammevilkårene. Kommunesektoren er totalt sett underfinansiert med svekket driftsresultat og høy lånegjeld. Samtidig opplever vi stadig endringer i statlige overføringer med innlemming i rammetilskudd, endringer i øremerkinger og tildeling av skjønnsmidler som gjør at kommunene har fortløpende utfordringer med å tilpasse driften sin. Rådmannen ønsker forutsigbarhet med klare politiske prioriteringer slik at nødvendige og ønskede endringer i stor grad kan planlegges og gjennomføres på en god måte og innenfor den løpende langtidsplanleggingen.

God dialog og samarbeid med næringsaktørene i kommunen er viktig og nødvendig for å legge forholdene til rette for ønsket næringsutvikling. Næringsutvikling er ikke noen lovpålagt oppgave for kommunen. Kommunen er likevel en viktig premissgiver for samfunns- og næringsutvikling gjennom sin rolle som planmyndighet, tilrettelegger og pådriver. Kommunen bidrar følgelig også med økonomiske rammebetingelser. Positiv utvikling for næringslivet er av stor betydning for at kommunen skal lykkes å nå de strategiske målene i tide som kommer.

I rådmannens budsjettforslag er det gjennom avsetning til disposisjonsfond i praksis forutsatt et positivt driftsresultat tilsvarende denne avsetningen. Samlet for hele planperioden foreslås satt av ca 6,0 mill. kroner til disposisjonsfond. Dette kan oppfattes som et sikkerhetsnett i budsjettet – et nødvendig grep som gjør økonomien mindre sårbar. Det bør være et mål å bygge opp et robust disposisjonsfond før det brukes noe av dette – helst bør dette overstige 10 mill. kroner. Ved utgangen av 2015 er det beregnet at fondet vil være på ca 6,5 mill. kroner.

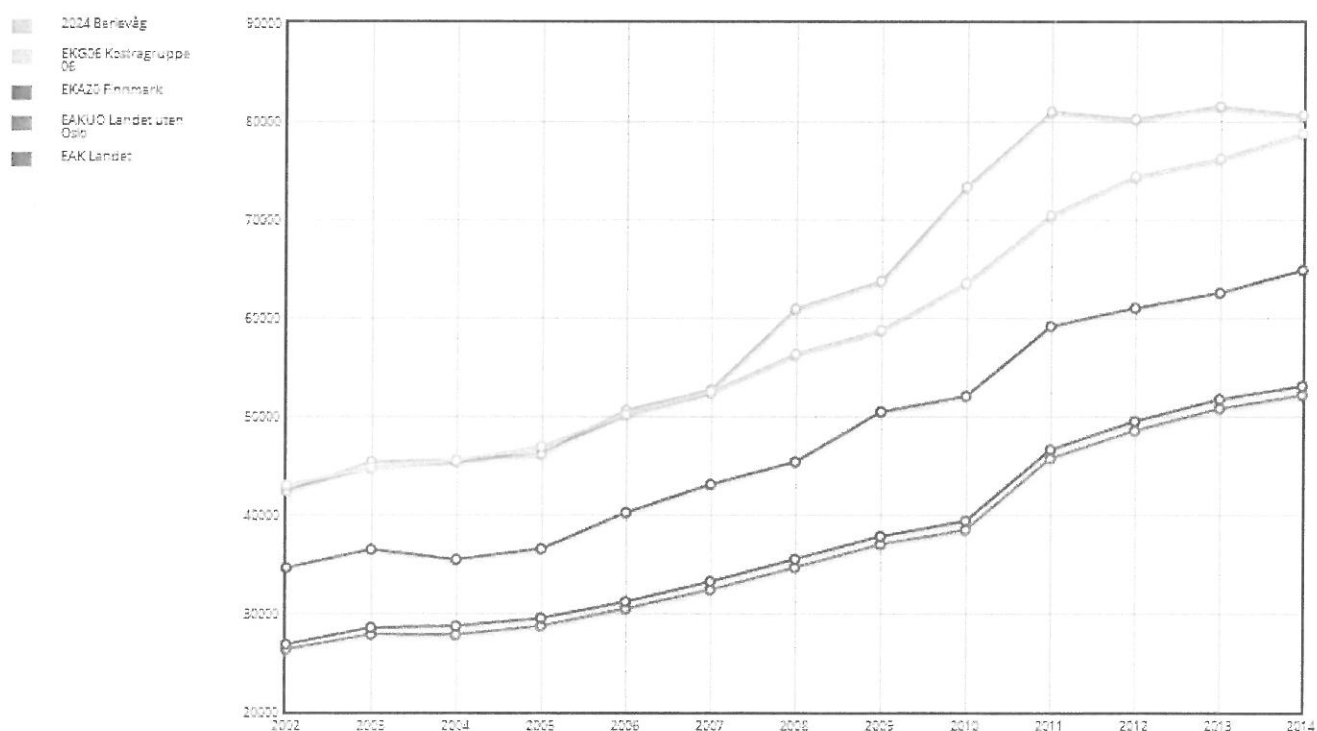
I Berlevåg kommune har det de siste årene som hovedregel ikke vært gitt kompensasjon for antatt prisvekst ved fastsetting av enhetenes driftsrammer, det er kun gitt kompensasjon for lønnsoppgjør – dette er også tilfelle for budsjett 2016 og planperioden 2016 – 2019. Selv med videreføring av basisrammene, har det derfor vært en reell innsparing over tid for alle tjenesteområder. Dette har vært helt nødvendig for å skape rom for handlefrihet og gi mulighet for å kanalisere midler til særskilte satsingsområder.

Den politiske innvolvingen i budsjettarbeidet startet med egen sak om konsekvensjusterte driftsrammer som ble lagt frem for kommunestyret i juni. Deretter har det vært i alt 3 arbeidsmøter med formannskapet – derav ett av disse var felles med enhetsledere og tillitsvalgte. Formannskapet skal etter planen ha innstillende møte 1. desember. Før kommunestyrets endelige behandling 17. desember, legges formannskapets innstilling ut til alminnelig ettersyn.

Det har vært en stor utfordring å legge frem et budsjettforslag i balansen i samsvar med kravene i kommuneloven. Dette skyldes flere forhold som vi kommer tilbake til under. Som helhet kan vi likevel si at budsjettforslag gir grunnlag for at dagens tjenestetilbud i all hovedsak opprettholdes.

Basert på kostra-statistikk viser rapporter at driftsnivået innen nær alle tjenesteområder i Berlevåg har vært høyt over lang tid. Dette sammenlignet med både gjennomsnittet av kommuner i landet og andre kommuner i Finnmark. Også sammenlignet med kommuner innen samme kostragruppe (sammenlignbare kommuner fra kostragruppe 6), viser rapporter at Berlevåg på mange områder har et høyt driftsnivå. Innen enkelte områder kan det være at dette er riktig – det kan være spesielle lokale forhold som tilsier behov for et særlig høyt nivå, men det bør likevel kunne stilles spørsmål hvorvidt dette er forsvarlig.

Netto driftsutgifter i kr pr innbygger:

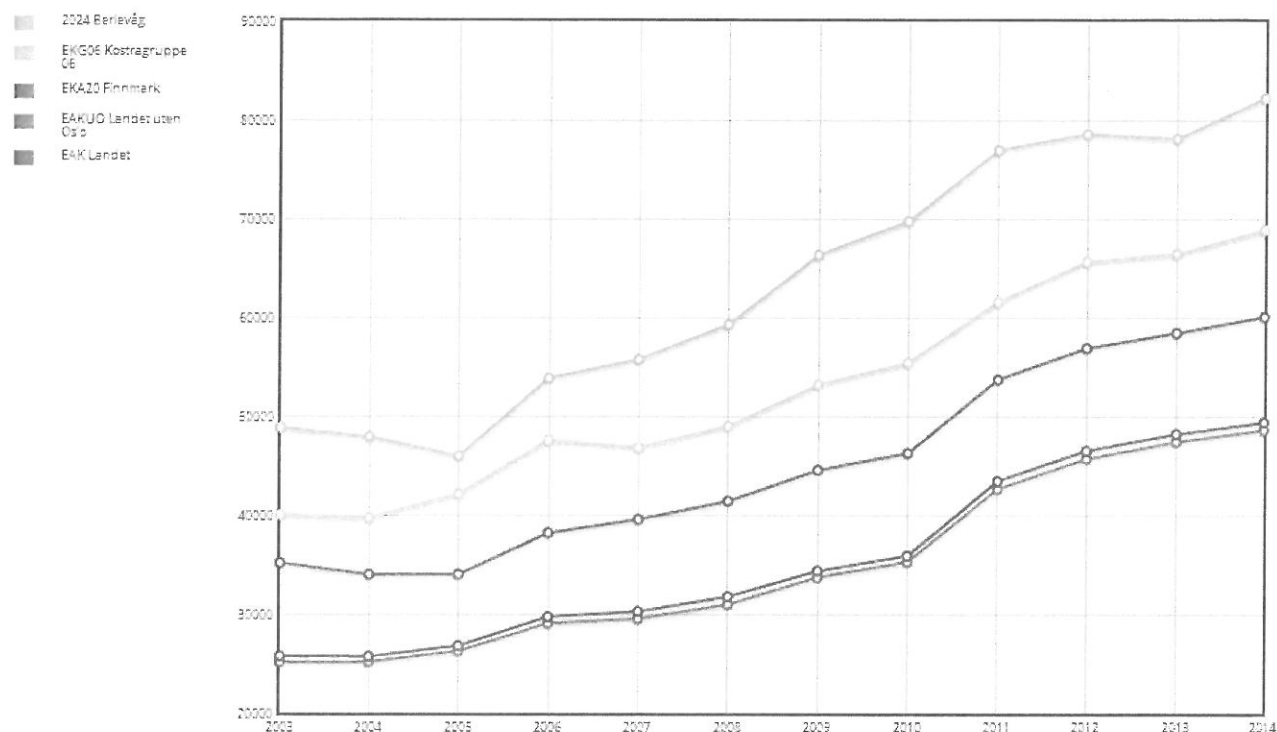

Av grafen over ser vi at det er særlig de siste 6-7 årene at Berlevåg har skilt seg ut fra sammenlignbare kommuner målt i netto forbruk – jfr. den øverste gule kurven. I 2014 (siste avlagte regnskap) brukte Berlevåg 55,0 % mer i netto driftsutgifter pr innbygger enn gjennomsnittet i landet (den nederste lilla kurven) og tilsvarende 2,5 % mer enn kommuner i samme kostragruppe (blå kurve). Dette gjelder for mange tjenesteområder, men vi ser særlig store utslag i tjenester knyttet til barnevern, skole, barnehage og helse. Merk likevel at differansen til gjennomsnitt for landet og kostra gruppen har vært enda mer markert de foregående årene - vi ser nå en utflating.

Kostra-statistikk viser samtidig at Berlevåg har hatt betydelig større frie inntekter enn gjennomsnittet de siste årene. Det vil si at det har vært mulig å finansiere høyt driftsnivå med dertil høye frie inntekter.

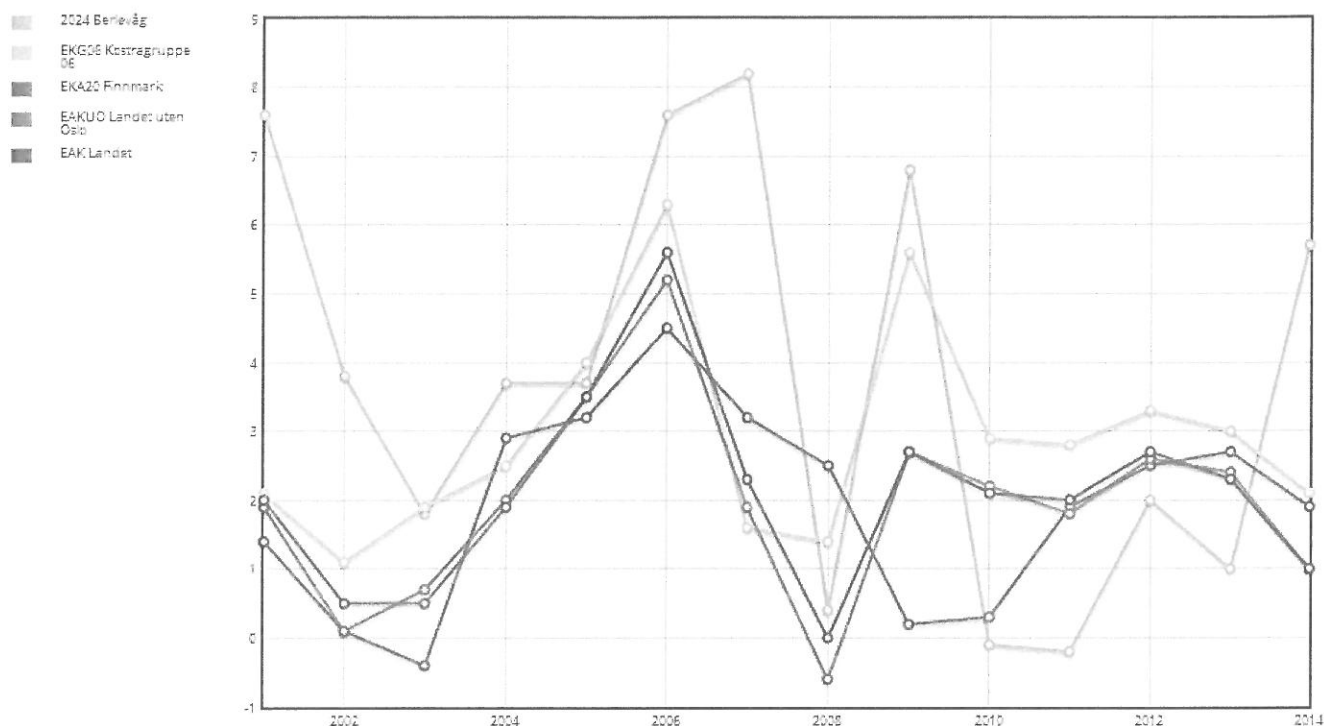
Frie inntekter (skatt og rammeoverføringer):

Årsaken til at kommunen har hatt høye frie inntekter ligger helt og holdent i "heldige" utslag fra inntektssystem gjennom demografi, småkommune tiskudd, Nord-Norge tilskudd, gode utslag mht. inntektsutjevningsordningen og en god andel av fylkesmannens skjønnsrett. Kommunens samlede årlige rammetilskudd har derfor vært høyt sammenlignet med mange andre kommuner. Skatte-inngangen derimot vært meget lav i lang tid, med ca 75 % av landsgjennomsnittet.

Til tross for høyt inntektsnivå har kommunen de siste årene hatt negative brutto driftsresultat – dog med unntak av 2014. Dels grunnet lav lånegjeld har likevel netto driftsresultat vært positivt de siste årene – men bare marginalt. Kommunen har bare i beskjeden grad satt av de forholdsvis høye inntektene til fonds – langt det meste er benyttet direkte for å finansiere den løpende driften.

Netto driftsresultat i pst. av brutto driftsinntekter:

Hva kan vi lese ut av dette?

Kostrarapporter viser Berlevåg har hatt et høyt driftsnivå over lang tid. Samtidig er de frie inntektene vært høye og har dels dekket opp for høyt kostnadsnivå. På ett gitt tidspunkt vil likevel grensen for hva som er mulig å finansiere med de frie inntektene krysses. Allerede ved inngangen til 2014 var det klart at denne grensen var nær.

De siste årene har folketallsutviklingen vært negativ for Berlevåg kommune – noen positive år, men sett over tid er tendensen klar. Demografisk ser vi at vi stadig får en eldre befolkning, dvs. at vi har stadig færre barn/unge. Det slår ut dels dramatisk på inntektssystemet til kommunen. Hver "tapt" innbygger betyr tapte inntekter, men slik inntektssystemet er lagt opp, taper vi særlig mye på færre barn/unge. Dette ser vi klare utslag på i antatt rammetilskudd for 2016. Forutsatt at regjeringens forslag vedtas vil Berlevåg få en reell reduksjon i rammetilskuddet når deflator er hensyntatt. Dette i seg selv er dramatisk og vil måtte slå ut i tjenestetilbudet dersom andre inntekter ikke kan demme opp for dette tapet.

Færre innbyggere og demografiske endringer må fanges opp i den økonomiske planleggingen til kommunen. Vi må ta hensyn til utviklingen og tilpasse tjenestene til dette. Dette må gjøres gjennom både de årlige budsjettene og ikke minst gjennom handlingsplan og økonomiplan.

Berlevåg kommune har på mange måter vært i en unik situasjon de siste årene med hensyn til opparbeidet lånegjeld. Denne har vært dels svært lav sammenlignet med de aller fleste andre kommuner. Dette har vært åpenbart positivt for å nå et akseptabelt netto driftsresultat. Dette er i ferd med å snu nå - i hovedsak grunnet låneopptak for å finansiere den nye skolen. Fra å ligge på bunnen målt i lånegjeld pr. innbygger

vil vi ligge i toppen. Når vi i tillegg vet at det ligger forslag til andre kostnadskrevende prosjekter i kommende planperiode som svømmebasseng, VA-tiltak, utbedring sykehjemmet m.v. som alle vil fordre nye låneopptak, vil dette bildet forsterkes ytterligere. Jo mer lån kommunen tar opp som må betjenes, jo mindre er igjen til løpende drift.

Det er ikke mulig å opprettholde samme høye kostnadsnivå fremover. Budsjettet vil ikke gå i nødvendig balanse om det ikke foretas reelle grep. I det råbudsjettet som ble lagt frem for formannskapet i deres arbeidsmøte 20.oktober, viste driftsdelen en reell underdekning på ca 2,2 mill. kroner i 2016. Videre utover i planperioden ble underdekningen forsterket med hhv. 2,8 mill. kroner i 2017, 4,0 mill. kroner i 2018 og 4,6 mill. kroner i 2019 slik:

	2016	2017	2018	2019
Over-/underskudd, konsekvensj. budsjett	1 132	1 954	3 166	3 930
Valgte driftstiltak	1 072	857	857	707
Over-/underskudd, budsjett	2 204	2 811	4 023	4 637

Med det som utgangspunkt drøftet rådmannen mulige løsninger med formannskapet i deres møter 29.oktober og 17.november. Målet var klart – redusere utgifter og/eller øke inntektene for å oppnå balanse i hele planperioden. Det har vært en utfordring å nå dette målet. Men med god og konstruktiv dialog med formannskapet og ikke minst med enhetsledere som har stilt seg solidariske til felles utfordring, har vi fått det til.

Gjennom foreslåtte konsekvensjusterte rammer samt positive og negative tiltak foreligger nå et samlet forslag til budsjett og økonomiplan i balanse. Det har vært et uttalt mål å skjerme tjenester ut mot innbyggerne i størst mulig grad. Det må selvsagt også tas hensyn til lovpålagt nivå på tjenestene. Likeså har vi hatt som mål å unngå oppsigelser. Noe reduksjon i personell legges det likevel opp til, men da som følge av naturlig avgang og/el. omplassering utover i planperioden (ikke 2016). For presisering vises til egne oversikter/rapporter.

I investeringsdelen av budsjettforslaget har rådmannen fulgt opp tidligere politisk signaler om å prioritere prosjektering og oppføring av nytt svømmebasseng/badeanlegg. Forslaget bygger på tidligere eksterne beregninger av anleggskostnad. Det varsles at det kan bli nødvendig å justere dette noe når forprosjektet foreligger ut på vinteren 2016. For øvrig foreslår rådmannen investeringer knyttet til vann/avløp i 2016. Videre utover i planperioden er det funnet rom for rehabilitering/ utbedringer ved sykehjemmet, bygging av nytt lager/garasjeanlegg og kjøp av tankbil. Merk at midler for utbedring av Torget 4 ikke er fulgt opp i denne planen – jfr. tidligere vedtatt økonomiplan for perioden 2015 – 2018. Derimot er det forutsatt bruk av forsikringsoppkjøret fra Torget 4 til utskifting av vinduer og dører i rådhuset (Enøk-tiltak). Nødvendig fullstendig rehabilitering av rådhuset er det ikke funnet rom for i planperioden før i 2019.

Saksutredning:

Rådmannens budsjettforslag tar utgangspunkt i følgende:

- Kommunestyrets vedtatte økonomiplan for perioden 2016-2019
- Kommunestyrets vedtatte målkart
- Øvrige politiske vedtak gjennom året.
- Statlige styringssignaler, bl.a. gjennom kommuneproposisjonen 2016
- Administrasjonens faglige vurderinger og prioriteringer

Kommuner finansieres i hovedsak av skatteinntekter, rammeoverføringer og gebyrinntekter (brukerbetaling). Skatteinntektene og rammetilskuddet fra staten omtales som frie midler, ettersom kommunene selv kan disponere disse midlene fritt så lenge lovpålagte oppgaver gjennomføres på en forsvarlig måte.

Sentrale økonomiske forutsetninger i 2016:

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter på 7,3 mill kroner i 2016, tilsvarende 1,7 prosent. Av veksten er 4,7 milliarder kroner frie inntekter. Det tilsvarer 1,4 prosent. Veksten er regnet fra inntektsnivået 2015 slik det ble anslått etter storingsbehandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2015.

Veksten i frie inntekter omfatter bl.a. 400 mill. kroner til et mer fleksibelt barnehageopptak, 400 mill kroner til økt satsing på rusomsorg og 200 mill. kroner til helsestasjon/skolehelsetjeneste.

I statsbudsjettet er det lagt inn en bevilgning på 247,6 mill kroner til forsøksordning om økt kommunalt ansvar i barnevern. Bevilgningen er foreløpig ufordelt, men vil bli fordelt kommunene når forøket starter opp (særskilt fordeling).

Innenfor veksten i kommunesektorens samlede inntekter foreslår Regjeringen bl.a. økte bevilgninger til følgende formål:

- En ekstra time naturfag i grunnskolen
- Økt lærlingtilskudd
- Likeverdig behandling av kommunale og private barnehager
- 1 200 nye dagaktivitetsplasser for hjemmeboende med demens
- Investeringstilskudd til 2 500 heldøgns omsorgsplasser
- I Regjeringens tiltakspakke for økt sysselsetting foreslås det et engangstilskudd på 500 millioner kroner til vedlikehold og rehabilitering av skoler og omsorgsbygg i kommunene. Midlene kommer i tillegg til veksten i kommunesektorens inntekter.
- Regjeringen foreslår å overføre skatteoppkreverfunksjonen fra kommunen til Skatteetaten fra 1. juni 2016.

Forslaget har vært fremmet tidligere, og ble behandlet av Stortinget i juni 2015. Regjeringen ble da bedt om å belyse enkelte spørsmål nærmere, særlig spørsmål om virksomhetsoverdragelse og ansattes rettigheter.

Finansdepartementet har vurdert de problemstillinger som Stortinget var opptatt av, men opprettholder i proposisjonen forslaget om å overføre skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene til Skatteetaten fra 1. juni 2016.

Økonomiplanperioden 2016-2019:

Folketallet er den viktigste faktoren i beregningen av rammeoverføringer. Nedgang i folketall fører til kutt i rammeoverføringene som igjen fører til at det er vanskeligere for kommunene å ha samme nivå på tjenestetilbudet.

Figuren nedenfor viser utviklingen i folketallet de siste 10 årene:

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Innbyggere	1 133	1 104	1 086	1 077	1 061	1 044	1 015	1 025	1 057	1 020
Årlig %-vis endring	-2,6 %	-1,6 %	-0,8 %	-1,5 %	-1,5 %	-1,6 %	-2,8 %	1,0 %	3,1 %	-3,5 %

Det har vært en nedgang i innbyggertallet i Berlevåg i perioden 2005 til 2014 med 113 innbyggere. Per 17. November 2015 var tallet redusert til 999 innbyggere. Demografien viser at det blir stadig færre barn/unge. Hver tapte barn/unge gir store utslag på rammeoverføringen.

Utviklingen påvirker inntektssiden (skatt og rammetilskudd), samt utgiftssiden gjennom hvilke tjenestetilbud kommunen skal prioritere i framtiden. Prognosen for folketallsutviklingen bygger på SSB's prognose for folketallsutvikling, og det er folketall per 1.7.2015 (1 011 innbyggere) som er lagt til grunn ved beregning av de frie inntektene.

Figuren nedenfor viser utviklingen i de frie inntektene de siste årene:

tall i 1000	Regnskap					Budsjett
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Skatt	18 417	17 129	17 553	21 076	20 475	21 418
Rammetilskudd	53 493	60 371	62 447	61 472	63 384	61 982
Sum frie inntekter	71 910	77 500	80 000	82 548	83 859	83 400

Selv om tabellen viser en liten økning for hvert av årene, så har det vært en reell nedgang. Befolkningsnedgangen fra 2013 til 2014, slår ut i rammeoverføringen for 2015. I tillegg var veksten i lønn og pensjon høyere enn økningen i rammeoverføring.

Enkelt elementene i skatt og rammetilskudd for 2016 og for økonomiplanperioden framkommer i tabellen nedenfor. Ved beregning av rammetilskuddet er KS'beregningsmodell brukt. Endringer i inntektssystemet og Statsbudsjettet er innarbeidet.

Rammetilskudd (mill. kr)	2015	2016	2017	2018	2019
Innbyggertilskudd	23 434	22 918	22 841	22 831	22 821
Utgiftsutjevning	11 123	11 603	11 586	11 583	11 581
Overgangsordninger (INGAR fra 2009)	-66	130	-60	-60	-60
Nord-Norge tilskudd	8 140	8 067	8 138	8 138	8 138
Småkommunetilskudd	11 857	11 857	11 857	11 857	11 857
Saker med særskilt fordeling	101	100	100	100	100
RNB 2012-2015	107				
Ordinært skjønn inkl. bortfatt av dif. arb. avg.	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Sum rammetilskudd ekskl. inntektsutjevning	57 696	57 675	57 462	57 449	57 437
Netto inntektsutjevning	4 100	5 856	5 856	5 856	5 856
Sum rammetilskudd	61 796	63 531	63 318	63 305	63 293
Skatt på inntekt og formue	20 956	20 956	20 956	20 956	20 956
Sum frie inntekter	82 752	84 487	84 274	84 261	84 249

Tallene er beregnet ut fra innbyggertall per 1.7.2015 som var 1011 innbyggere.

Innbyggertilskudd før omfordeling blir først fordelt med et likt beløp per innbygger. Tilskuddet per innbygger for 2016 er kr 22 425. Dette er en økning på 243 kr per innbygger sammenlignet med 2015. Deretter skjer det en omfordeling mellom kommunene på grunn av utgiftsutjevningen, korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler og inntektsgarantiordningen (INGAR). Videre korrigeres innbyggertilskudd for inntektsutjevningen. Det er brukt innbyggertall per 1.7.2015 i beregningene for rammeoverføringen.

Forskjellen mellom landets kommuner er til dels store når det gjelder kostnadsstruktur, demografiske sammensetninger mv. Både etterspørselen etter kommunale tjenester og kostnadene ved tjenesteytingen vil derfor variere mellom kommunene. Målet med utgiftsutjevningen er å fange opp slike variasjoner. En tar fra de relativt sett lettdrevne kommunene og gir til de relativt sett tungdrevne. Berlevåg kommune har en økning i utgiftsutjevningen fra 2015 til 2016 på 480 000 kroner.

Inntektsgarantitilskudd (INGAR) er en overgangsordning som skal gi en mer helhetlig skjerming mot plutselig svikt i rammetilskuddet, og dermed øke fleksibiliteten og forutsigbarheten i inntektssystemet. Det er en lav økning i INGAR på 190 000 kroner fra 2015 til 2016. Det er vanskelig å lage gode prognoser for INGAR fremover i planperioden. Det er gjort et forsøk i prognosemodellen, men tidligere historikk viser at slike anslag er lite treffsikre. INGAR reberegnes hvert år som følge av eventuelle endringer i rammetilskuddet og i Statsbudsjettet er det gjort beregninger kun for 2016.

Nord-Norgestilskuddet er et særskilt regionalpolitisk virkemiddel. Tilskuddet beregnes på grunnlag av en sats per innbygger. Til grunn for beregningen ligger befolkningstall per 1. januar året før budsjettåret, dvs. at det for 2016 er folketallet per 1. januar 2015 benyttet. Satsen for 2016 for Finnmarkskommunen er 7 909 kr per innbygger (økning på 208 kr per innbygger sammenlignet med 2015).

Småkommunetilskuddet blir gitt til kommuner med færre enn 3 200 innbyggere. For å få tilskuddet, må kommunen ha hatt en gjennomsnittlig skatteinntekt de tre siste åre-

ne som er lavere enn landsgjennomsnittet. Satsene for småkommunetilskuddet er uendret fra budsjettet 2015.

Skjønnstilskuddet blir brukt til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Det er fylkesmannen i Finnmark som fordeler det ordinære skjønnnet til finnmarkskommunene. Fordelingen baseres på retningslinjer fra departementet. Skjønnstilskuddet er uendret fra 2015.

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommune og fylkeskommuner.

I Kommuneproposisjonen 2016 ble det signalisert at skattørene for 2016 skal fastsettes ut fra et mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40 % av de samlede inntektene. Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2016 bygger videre på 0,5 % sysselsettingsvekst og 2,7 % lønnsvekst fra 2015 til 2016. Den kommunale skattøren for 2016 foreslås derfor satt opp med 0,45 prosentpoeng til 11,8 %.

Tabellen viser at dersom regjeringen ikke gjør store endringer i statsbudsjettet og innbyggertallet for kommunen forblir uendret, vil kommunen få en reduksjon i rammeoverføringen på 2,10 %. Tar man med lønns- og prisvekst får kommunen en reell nedgang på 0,7 prosent.

Eiendomsskatt

I budsjettforslaget for 2016 er det beregnet eiendomsskatt for verk og bruk etter en sats på 7 promille. Det gir en inntekt på 5 320 000 kroner hvert år i planperioden. Like før sommeren 2015 sendte Regjeringen ut på høring et forslag om å fritta produksjonsutstyr i verk og bruk for eiendomsskatt. KS avga den 21.8.15 en kritisk høringsuttalelse til forslaget. Dersom Regjeringens forslåtte omlegging av eiendomsskatt på verk og bruk blir vedtatt, vil denne inntekten forsvinne.

I følge proposisjonen skal Regjeringen vurdere innspillene fra høringen før de tar endelig stilling. Et eventuelt framlegg til lovendring kan bli lagt fram våren 2016. Endringene vil da kunne få virkning fra og med skatteåret 2017.

Det er ikke budsjettert med eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer for 2016. Det er per i dag ikke kjent hva utgiftene eller inntektene ved innføring av eiendomsskatt vil bli. Kommunen må bl.a. engasjere besiktigelsesmenn i samråd med den sakkyndige takstnemda. Derfor er det foreløpig budsjettert med en utgift på 200 000 kr for å kunne leie inn hjelp i forbindelse med oppstart av arbeidet. Rådmannen regner med å få utført takseringsarbeidet i 2016, slik at man fra 2017 kan få inn eiendomsskatt på ca 500 000 på 2 promille. For 2018 og 2019 er det budsjettert med en inntekt på 1 mill kroner hvert av årene.

Andre inntekter:

Aksjeutbytte fra Varanger Kraft ligger inne med 1 875 000 kr hvert år i planperioden. Det er videreføring av mottatt utbytte for 2015.

Gebyrinntekter:

I tiltaksbudsjettet ligger det et forslag om å fjerne leien på idrettshallen og svømmebasseng. Budsjettposten som var 150 000 kr i budsjettet var for høy i forhold til faktisk inntekt. Det foreslås at inntektsposten fjernes i planperioden.

Pleie og omsorg har lagt fram forslag om å øke priser på middag. Forslaget er følgende:

- Middag normal porsjon m/dessert fra kr 75,- til kr 80,-
  - Middag normal porsjon u/dessert fra kr 65,- til kr 70,-
  - Stor porsjon m/dessert fra kr 100,- til kr 105,-
  - Stor porsjon u/dessert fra kr 90,- til kr 95,-
  - Gebyr for utkjøring økes fra kr 150,- til kr 155,-
-
- Alderspensjonat rommene på helsesenteret, 5 rom, er tiltenkt å leie ut til eldre folk som ikke klarer seg i sin egen bolig, men er ikke berettiget å få sykehjemsplass. Leietakerne av aldespensjonatrommene betraktes som hjemmeboende, og får tildelt tjenester etter søknad og enkelvedtak. Alderspensjonat inneholder felles oppholdsrom som alle beboere kan benytte seg av. Brukere blir oppmuntret til å delta i sosiale aktiviteter, dette for å hindre isolasjon og dempe ensomhetsfølelsen. Husleie for alderspensjonatrom inkl. strøm er 2.600,-, pr måned. Uforandret siden 2010.

Tiltak: Øke husleien fra 2 600,-, pr måned til 3000,-, pr måned, inkl. strøm.

Lønn og pensjon

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016 er samlet lønns- og prisvekst (deflator) for kommunesektoren anslått til 2,7pst. Lønnsvekstanslaget er også på 2,7 pst. I administrasjonens budsjettforslag er dette anslaget lagt inn.

Kommunene har de siste årene hatt store utfordringer i økonomien som følge av stor økning i pensjonskostnaden. Det er flere faktorer som har trukket premienivået opp de siste årene. Hovedårsaken er sterk lønnsvekst og lav rente.

KLP har beregnet at pensjonskostnaden for Berlevåg kommune, samlet sett for alle ordningene, vil bli ca 8 mill kroner. Estimert innbetalt premie for alle tre ordningene i KLP er beregnet til ca 9,7 mill kroner.

SPK har beregnet at pensjonskostnadene for Berlevåg kommune vil bli ca 1,2 mill kroner. Estimert innbetalt premie er beregnet til ca 1,3 mill kroner.

Det er i budsjettet for 2016 lagt inn 10,9 mill kroner til pensjonspremie. Sammenlignet med budsjettet for 2015, er det en nedgang på kr 600 000. Budsjettposten skal dekke både reguleringspremie og pensjonspremie både til KLP og SPK. Det presiseres at utgifter til reguleringspremie avhenger blant annet av framtidige lønnsoppgjør, utvikling i folketrygdens grunnbeløp, samt forventet avkastning i finansmarkedet. Det knytter seg derfor usikkerhet rundt anslaget.

INVESTERINGSBUDSJETT

Nye investeringer vil alltid medføre driftskonsekvenser i form av økte rente –og avdragsutgifter, og investeringer i nye bygninger vil i tillegg medføre økte FDV utgifter (forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdsutgifter).

Budsjettskjema 2B: Til investering i anleggsmidler	2016	2017	2018	2019	Sum øk.plan periode
<i>Fordelt slik:</i>					
A Berlevåg basseng	23 950 000	23 950 000			47 900 000
B Vann - påkostning ledningsnett	5 514 000				5 514 000
C Avløp - påkostning ledningsnett	4 047 000				4 047 000
D VAR - innkjøp ny lagsbil	360 000				360 000
E Garasje og Lageranlegg		3 125 000			3 125 000
F Helsebygg, rehabilitering		1 250 000	1 875 000		3 125 000
G Rådhus, påbygging				7 500 000	7 500 000
H Brannberedskap, tankbil			190 000		190 000
I KLP - egenkapitalinnskudd	335 000	335 000	335 000	335 000	1 340 000
SUM INVESTERINGER	34 206 000	28 660 000	2 400 000	7 835 000	73 101 000

Finansiering	2016	2017	2018	2019	SUM
Bruk av nye lån	-27 174 000	-16 660 000	-1 650 000	-6 000 000	-51 484 000
Bruk av tidligere opptatte lån	-1 907 000				-1 907 000
Bruk ub. Investeringsfond	-335 000	-2 835 000	-335 000	-335 000	-3 840 000
Tilskudd		-3 500 000			-3 500 000
Bruk av bundne fond					0
MVA refusjon investering	-4 790 000	-5 665 000	-415 000	-1 500 000	-12 370 000
SUM FINANSIERNG	-34 206 000	-28 660 000	-2 400 000	-7 835 000	-73 101 000

Låneopptakene for bygg er satt til en løpetid på 40 år, mens låneopptakene for VAR sektoren er satt til 20 år for begge årene.

Investeringsbudsjettet er ettårig, altså årsavhengig, og alle midler er frie og anses som felles finansiering av investeringsporteføljen, unntatt øremerket finansiering fra andre.

Basseng:

Prosjektering av nytt svømmebasseng ble lagt ut på Doffin den 14/10-15 med følgende tekst:

Totalleveransens mengde eller omfang:

For- og detaljprosjektering, kostnadsberegning, utarbeidelse av konkurransegrunnlag og konkurranseutsetting av hovedentreprise for bygging av nytt svømmebasseng.

Anslå totalverdi eksklusiv MVA mellom 500. 000 og 1 000 000 NOK
Frist for mottak av tilbud er 17/11-15

Vann og avløp – påkostning ledningsnett:

Arbeidene med VA-sanering av ledningsnett i Nyrudveien og Grønnlia (Ordfører Jentofts gate) var planlagt gjennomført høsten 2015 og våren/sommeren 2016.

Arbeidet ble utlyst på Doffin 10. juni med tilbudsfrist 9. juli. Planlagt anleggsstart var satt til 24. August 2015. Etter ønske fra en interessent ble fristen utsatt til 21. juli, men ingen tilbud ble mottatt innen tidsfristen. Konkurransen var mislykket. For å få til en løsning for gjennomføring av prosjektet ble det da i samråd mellom kommunen og Aquapartner bestemt å innhente tilbud fra lokale entreprenører basert på opprinnelig utlysning, for så å gå i dialog/forhandlinger i forhold til kostnad, gjennomføring og fremdrift.

Materiell kjøpes inn når byggetegninger foreligger i september/oktober 2015. Dette fordi materialprisene erfaringsmessig stiger 5-8 % ved hvert årsskifte. Materialkostnadene beløper seg til ca 1,5 mill kr. Planlagt oppstart byggearbeider er i utgangspunktet medio mai 2016 med ferdigstilling høst 2016.

VAR – innkjøp av lagsbil:

Drift trenger en ny bil til vann- og avløpstjenesten. Bilen koster 360 000 kr og skal fordeles 50 % på vann og 50 % på avløp.

Garasje og lageranlegg:

Det er et stort behov for lagerarealer i kommunen. Ved å bygge opp et stort lager lokalisert mellom lensmannskontoret og helsesenteret blir det mulig å flytte drift, brann og dagens lager dit. Det vil frigjøre arealer både på rådhuset og helsesenteret. På Rådhuset blir arealer frigjort slik at det kan være mulig å flytte servicekontoret ned i kjelleren. På helsesenteret kan man frigjøre lokaler til kontorer, flytting av likrommet osv. Bygget vil være på ca 300 m².

Helsebygg:

På helsesentret er det planlagt to større prosjekter i planperioden. Utskifting av tak, der vi ser for oss en endring i takprofilen for å unngå nye lekkasjer. Samtidig er det behov for en betydelig oppgradering av ventilasjonsanlegget, dette ble tatt opp noen år etter at Helsesentret ble ferdigstilt at anlegget hadde for liten effekt.

Rådhus:

Det ble planlagt ombygging av Rådhuset i 2010, men dette prosjektet ble satt på vent. I 2015 ble dette prosjektet tatt opp igjen og en planlagt gjennomført i planperioden. Før det endelige vedtaket om oppstart av Rådhusprosjektet, må det bygges et nytt lagerbygg. Dette for å frigjøre arealer i kjelleren på Rådhuset som nå benyttes av drift og brannberedskap. Dette lagerbygget er planlagt bygget i planperioden. Det er samtidig satt av midler i budsjettet for å starte rehabiliteringen av Rådhuset. Utskifting av vindu og dører igangsettes først. Dette er for å imøtekomme Arbeidstilsynets krav om handling i forhold til påleggene før den store rehabiliteringen tar til.

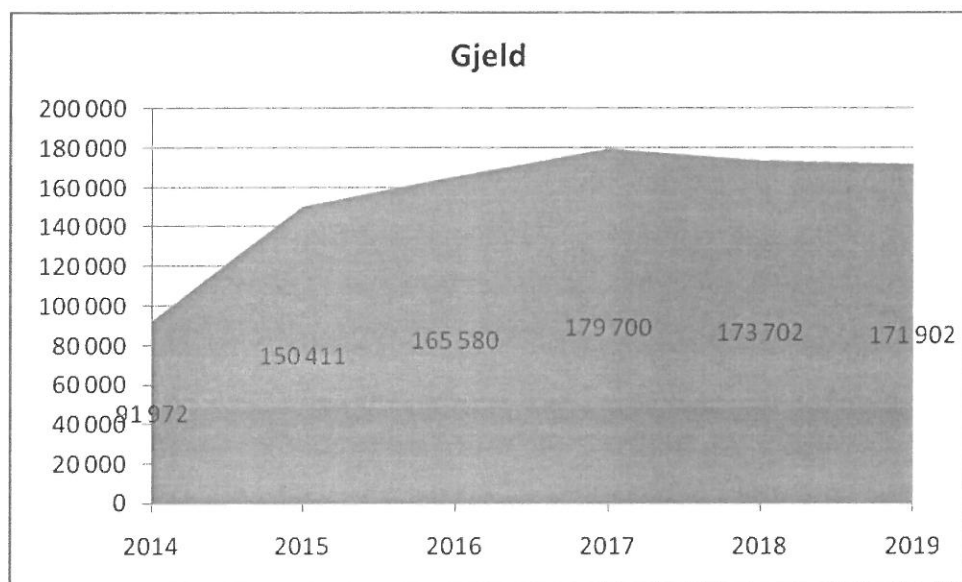
GJELD, RENTER OG AVDRAG:

Gjeld:

Langsiktig gjeld (eksklusiv pensjonsforpliktelser) var ved utgangen av 2014 på 91 mill kroner. Det var en økning på 48,2 mill kroner sammenlignet med 2013. Av den langsiktige gjelder var ca 6,9 mill kroner lån fra Husbanken som kommunen har lånt videre ut som startlån til kommunens innbyggere. Ved utgangen av 2014 hadde kommunen ubrukte lånemidler på 23,6 mill kroner.

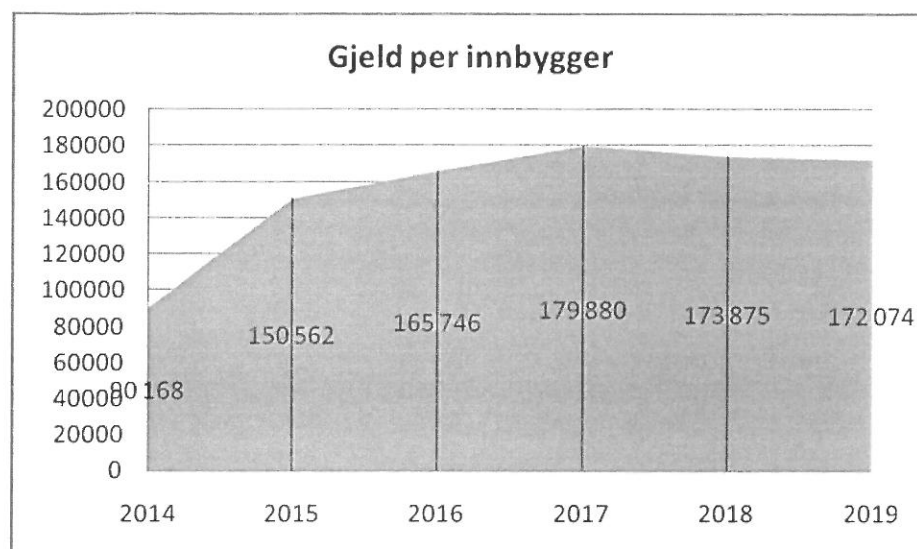
I opprinnelig budsjett for 2015 var det vedtatt et låneopptak på kr 56 511 000. I kommunestyremøte 29/10-15, sak 47/15 ble det vedtatt et nytt låneopptak på kr 7 671 000 til skoleprosjektet. Totalt låneopptak for 2015 blir da kr 64 182 000.

Oversikten nedenfor viser planlagt lånegjeld for planperioden:

Lånegjelden vil nå en "topp" i 2017 med ca 180 mill kroner. Nedgangen i 2018 skyldes at avdragene kommunen betaler er høyere enn det nye låneopptaket.

Kommunen vil i planperioden ha følgende brutto lånegjeld per innbygger (forutsatt at innbyggertallet holder seg stabilt):

Berlevåg kommune hadde ved utgangen av 2014 en brutto lånegjeld per innbygger 89 288. Netto lånegjeld, som er definert som langsiktig lånegjeld (eksklusiv pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler, var kr 48 541.

Investeringsplanen medfører følgende rente- og avdragsbelastning i driftsbudsjettet i økonomiplanperioden:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Renter	1 650 000	3 878 000	3 973 000	4 174 000	4 034 000	4 001 000
Avdrag	3 797 000	5 742 000	6 157 000	6 573 000	6 738 000	6 888 000
SUM	5 447 000	9 620 000	10 130 000	10 747 000	10 772 000	10 889 000

Økte utgifter til renter og avdrag gjennom økonomiplanperioden innebærer i utgangspunktet en innsnevring av allerede trange rammer i driftsbudsjettet. Den forholdsvis sterke gjeldsveksten betyr også at kommunen blir mer sårbar for mulige framtidige økninger fra det historisk lave rentenivået som er i dag.

Ved beregning av renteutgifter er det brukt 2,25 % for hele planperioden.

Investeringsbudsjettet som er i forslaget gir følgende hovedoversikt investering:

HOVEDOVERSIKT INVESTERING	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-114 000	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-195 000	0	0	-3 500 000	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-7 215 000	-14 331 000	-4 790 000	-5 665 000	-415 000	-1 500 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-342 000	-200 000	0	0	0	0
SUM INNTEKTER (L)	-7 866 000	-14 531 000	-4 790 000	-9 165 000	-415 000	-1 500 000
Kjøp varer/tj som inngår i komm. tj.prod.	35 757 000	61 352 000	29 081 000	22 660 000	1 650 000	6 000 000
Overføringer	7 215 000	14 331 000	4 790 000	5 665 000	415 000	1 500 000
Renteutg, prov. og andre finansutg	1 000	0	0	0	0	0
SUM UTGIFTER (M)	42 973 000	75 683 000	33 871 000	28 325 000	2 065 000	7 500 000
Avdragsutgifter	923 000	923 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Utlån	955 000	0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	3 322 000	358 000	335 000	335 000	335 000	335 000
Avsetn. til ubundne investeringsfond	366 000	198 000	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	406 000	2 000	0	0	0	0
SUM FINANS RANSAKSJ. (N)	5 972 000	1 481 000	735 000	735 000	735 000	735 000
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	41 079 000	62 633 000	29 816 000	19 895 000	2 385 000	6 735 000
Bruk av lån	-35 057 000	-58 839 000	-29 081 000	-16 660 000	-1 650 000	-6 000 000
Mottatte avdrag på utlån	-4 353 000	-420 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Overføringer fra driftsregnskapet	-170 000	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-112 000	-1 875 000	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-1 387 000	-1 499 000	-335 000	-2 835 000	-335 000	-335 000
SUM FINANSIERING (R)	-41 079 000	-62 633 000	-29 816 000	-19 895 000	-2 385 000	-6 735 000

Med investeringsforslagene som ligger inne i budsjettet blir Skjema 2A som følger:

INVESTERING SKJEMA 2A	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Investeringer i anleggsmidler	42 973 000	75 683 000	33 871 000	28 325 000	2 065 000	7 500 000
Utlån og forskutteringer	955 000	0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	3 322 000	358 000	335 000	335 000	335 000	335 000
Avdrag på lån	923 000	923 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Avsetninger	772 000	200 000	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	48 945 000	77 164 000	34 606 000	29 060 000	2 800 000	8 235 000
Bruk av lånemidler	-35 057 000	-58 839 000	-29 081 000	-16 660 000	-1 650 000	-6 000 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-114 000	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-4 547 000	-420 000	-400 000	-3 900 000	-400 000	-400 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-7 215 000	-14 331 000	-4 790 000	-5 665 000	-415 000	-1 500 000
Andre inntekter	-342 000	-200 000	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	-170 000	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-1 499 000	-3 374 000	-335 000	-2 835 000	-335 000	-335 000
Sum finansiering	-48 945 000	-77 164 000	-34 606 000	-29 060 000	-2 800 000	-8 235 000

DRIFTSBUDSJETT:

Økonomibestemmelsene i kommuneloven bygger på prinsippet om at løpende utgifter skal finansieres av løpende inntekter. Hensynet bak denne grensdragningen er at kommuner ikke skal legge seg på et høyere aktivitetsnivå i den løpende driften enn det som kan finansieres av løpende inntekter. Det vil si at sum driftsutgifter bør være lavere enn sum driftsinntekter slik at kommunen får et positivt brutto driftsresultat.

Økonomiplan skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.

Administrasjonen la fram konsekvensjustert budsjett i kommunestyret den 18. juni i sak 23/15. Konsekvensjustert budsjett viste at kommunens drift måtte ned med 1,2 mill kroner i 2016 for å komme i balansen. Kommunestyret gjorde følgende vedtak i saken:

Kommunestyret ber administrasjonen i det videre arbeidet med budsjett/økonomiplan så langt det er mulig å tilstrebe:

- Årlig netto driftsresultat på minimum 1,75 % i samsvar med anbefalinger fra TBU
- Årlig netto avsetning til disposisjonsfond.

Etter flere møter i formannskapet og rådmannens ledergruppe, legger rådmannen fram et budsjettforslag som går i balanse i planperioden.

Følgende detaljer for resultateneheten ligger inne i budsjettforslaget:

Politisk virksomhet:

Resultatenheten for politisk virksomhet består av følgende ansvarsområder.

- Politiske organer – ordfører
- Kommunestyret og andre
- Revisjon
- Kontrollutvalg
- Nemnd Eiendomsskatt
- Ungdomsråd

Budsjettforslaget for politisk virksomhet i planperioden er:

	Regnskap 2014	Vedt. Budsj 2015	2016	Budsjett i planperioden		
				2017	2018	2019
Sum utgifter	2 274 000	1 920 000	2 145 000	2 169 000	2 193 000	2 219 000
Sum inntekter	-47 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Netto	2 228 000	1 905 000	2 130 000	2 154 000	2 178 000	2 204 000

Endringer gjort i rammen:

- Kommunestyret vedtok 29/10-15, sak 46/15, at ordførergodtgjørelsen skulle settes til 90 % av storingsrepresentantenes lønn. Varaordførergodtgjørelsen er

satt til å være 1/12 av ordførergodtgjørelsen. Dette gir en økning i budsjettet for godtgjørelse og pensjon på kr 277 000.

- Budsjettposten som var satt av til valg for 2015, er fjernet i planperioden.
- Det er lagt inn tiltak i budsjettforslaget om å innføre møtegodtgjørelse for kommunestyre. Forslaget er kr 250 kr per møte. Dette medfører en økning i rammen på 28 000 kr i året.
- Ungdomsrådet søkte i høst om et eget budsjett som skulle brukes til å dekke utgifter til møter, reiser og til å få gjort ting for ungdom i Berlevåg. I budsjettforslaget er det satt av kr 20 000 i året til dette tiltaket.

Tiltak som ikke ble valgt med videre etter formannskapet den 29. Oktober:

- støttekjøp magasinet Berlevågingen, økning på kr 84 000 hvert år i planperioden

Sentraladministrasjon:

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

- Rådmannskontor
- Servicekontor
- Økonomi
- IKT

Utviklingstrekk

Antall medarbeidere i sentraladministrasjonen er de siste årene blitt færre. I 2016 foreslås ytterligere reduksjon med netto 2,2 stilling. Med dette har en nådd grensen for hva som er mulig og forsvarlig. Kombinasjonen av færre medarbeidere og stadig større krav/forventninger til tjenesteproduksjon og service er utfordrende.

Budsjettforslaget for Sentraladministrasjonen i planperioden er:

	Regnskap	Vedt. Budsj	Budsjett i planperioden			
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sum utgifter	11 336 000	9 304 000	8 657 000	8 828 000	8 970 000	9 115 000
Sum inntekter	-1 056 000	-494 000	-514 000	-514 000	-514 000	-514 000
Netto	10 280 000	8 810 000	8 143 000	8 314 000	8 456 000	8 601 000

Endringer gjort i rammen:

- I budsjettforslaget ligger det inne et forslag om å fjerne rådgiverstillingen som er på rådmannskontoret. Dette medfører en reduksjon i budsjettet for 2016 på 714 000 kroner.
- 50 % stilling på økonomiavdelingen og leder for servicekontoret sto vakant i 2015. Disse stillingene fjernes fra 2016.
- IKT har økt med 20 % stilling (redusert tilsvarende fra drift administrasjon)
- I vedtatte folkehelseplan er det vedtatt at det skal settes av kr 200 000 i året til folkehelseiltak. Formannskapet valgte i møte den 29/10-15 å sette av

kr 90 000 i 2016, og kr 120 000 for resten av planperioden. Budsjettet skal brukes til å finansiere en 10 % stilling fom august 2016.

Enhetens målsettinger og satsingsområder i hht. målkartet (resultatmål og ambisjonsnivå)

Lokalsamfunnsutvikling

I henhold til målkartet skal kommunen levere tjenester med vedtatt kvalitet. Det skal være lett tilgjengelighet og god brukertilfredshet.

Brukere og tjenester

Servicekontoret skal være kommunens førstelinje dit de fleste brukere av kommunale tjenester skal henvende seg. Publikum skal kunne få generell informasjon om de ulike kommunale tjenestene, veiledning ved utfylling av skjemaer, enklere regelbestemt saksbehandling samt tilgang på nødvendige data for å henvise til rett fagperson dersom mer kvalifisert saksbehandling er nødvendig. Servicekontoret skal i prinsippet fungere som et informasjonsnettverk for all kommunal informasjonstjeneste. Herunder inngår utlån av bygninger, internettdrift, kulturarrangementer m.m.

Ved siden av den publikumsrettede virksomheten skal servicekontret også yte service overfor kommunens øvrige enheter samt overfor politisk nivå. Servicekontoret har ansvar for kommunens sentralarkiv (generelt saksarkiv, personalarkiv og bygningsarkiv).

Publikum kan betale kommunale avgifter/gebyrer direkte til kommunen på servicekontoret.

Økonomiavdelingen skal ivareta kommunens oppgaver innen budsjett, regnskap, skatteinfordring og annen innfordring. Videre har avdelingen ansvar for lønnsutbetaling.

Økonomiavdelingen skal bistå og gi råd til enhetene i den daglige økonomiforvaltningen, utarbeide månedlige budsjettkontroller og tertialrapporter.

IKT-avdelingen leverer primært tjenester internt i organisasjonen med unntak av enkelte driftsoppgaver for noen eksterne aktører. Avdelingen skal ha et servicefokus hvor tilgjengelighet og brukertilfredshet er viktige faktorer.

Organisasjon og medarbeidere

2,2 stilling fjernes.

Økonomi

Avdelingen skal være i forkant med hensyn til hva som skal foregå i økonomiplan, og budsjettere langsiktig. Avvik skal rapporteres fortløpende.

Konsekvenser for enheten hvis rammene endres:

Ved eventuell ytterligere reduksjon i driftsrammen vil dette få konsekvenser for servicenivå ut mot innbyggerne, mot politisk nivå og internt mot enhetene.

Fellesutgifter:

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

- Fellesutgifter (for eksempel trykking/kopiering, kontingenter, sak/arkiv systemet, annonser osv)
- Felles forsikring som for eksempel personforsikring, ansvarsforsikring samt kjøp av konsulenttenester fra bedriften som forhandler forsikringer for kommunen.
- Landbruk – kjøp av landsbruktjenester fra Tana kommune
- Natur og miljøvern. Betaling til Norsk Folkehjelp for å stikke opp scooterløyper.
- Kirkelig Fellesråd – årlig driftstilskudd
- Andre trossamfunn

Budsjettforslaget for fellesutgiftene i planperioden er:

	Regnskap 2014	Vedt. Budsj 2015	2016	Budsjett i planperioden		
				2017	2018	2019
Sum utgifter	3 894 000	3 703 000	3 809 000	3 809 000	3 809 000	3 809 000
Sum inntekter	-312 000	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000
Netto	3 582 000	3 573 000	3 679 000	3 679 000	3 679 000	3 679 000

Endringer gjort i rammen:

- Budsjettet for kontingenter er økt med kr 37 000 i konsekvensjustert. Økningen skyldes at det i løpet av 2015 er inngått avtaler med Compilo (Kvalitetsløsen) ROS analysemodul og Bedre kommuner.
- I budsjettet for 2015 var det satt av midler til 2 lærlinger. Per i dag har kommunen 3 lærlinger. Budsjettet er derfor økt med 94 000 kr til 205 000 kr for hele planperioden.
- I budsjettprosessen for 2015 ble det vedtatt at det skulle settes av kr 100 000 i året til organisasjonsutvikling. Rådmannen foreslår å trekke ut midlene. Ved seinere ou-prosjekt fremmes dette som egne saker med dertil finansiering.
- Det er satt av kr 50 000 hvert år i planperioden til stipendordning.
- I budsjettforslaget er det årlig satt av kr 25 000 som formannskapet kan benytte til ulike formål etter søknad eller behov.
- Økning i driftsrammen til Kirkelig fellesråd/menighetsråd ble ikke prioritert med videre etter formannskapsmøte den 29.10.15

UNDERVISNING:

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

- Grunnskole
- Skolefritidsordning
- Kulturskole
- Videregående skole (LOSA)
- Voksenopplæring

Utover normalkrav jfr. Opplæringsloven tilbyr Berlevåg skole uteskole for 1. – 4. trinn, systematisk svømmeopplæring for alle trinn og bruk av digital læringsplattform (Fronter).

Lokalene benyttes av lag og foreninger som øvingslokaler/samlingssted, og leies ut som undervisnings- eller overnattingslokaler til eksterne brukere.

Skolefritidsordningen (SFO) er et frivillig omsorgs- og tilsynstilbud før og/eller etter den obligatoriske skoledagen for barn på 1.-4. trinn, og for barn med særskilte behov på 1. – 7. trinn.

Kulturskolen tilbyr instrumentopplæring, dans- og dramaundervisning.

Videregående skole LOSA er et tilbud til 1. års elever om å følge undervisning ved Nordkapp maritime fagskole og videregående skole fra tilrettelagte lokaler i Berlevåg. Kommunen må stille ca. 60 % stilling til disposisjon som lokal veileder for elevene, i tillegg til kroppsøving og evt. spesialundervisning.

Voksenopplæring tilbyr opplæring i norsk og samfunnskunnskap til fremmedspråklige.

Utviklingstrekk

Berlevåg skole

Skoleåret	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Antall elever	110	110	109	103	90
Barn i SFO	19	18	18	17	14
Ant. årsverk pedagoger	21	19,4	19,2	18,1	17,2
Antall årsverk andre	5,3	5,9	5,1	5,3	5,3

Berlevåg skole har prioritert utviklingsarbeid i tråd med sentrale krav. Med tidens økte fokus på trivsel og læringsresultater har skolen bl.a. valgt å engasjere seg i prosjekter innenfor disse områdene. Skolen søker aktivt deltakelse i nasjonale prosjektsatsinger som ledd i egen utvikling. Inneværende og kommende periode er følgende prosjekt aktive, ved hjelp av eksterne midler:

- 2014-2015: Bedre Læringsmiljø - videre arbeid med relasjoner og klasseledelse. Profesjonell veiledning av lærere og ledelse ca. hver 2. uke, samt årlige planleggingsdager.

- 2015-2017: Veilederkorpset. Støtte til skoleeiere og skoler som ønsker å bedre læreprosessene i skolen.
- 2016-2017: Motivasjon og mestring – Ungdomstrinn i Utvikling. Nasjonal satsing med tilbud om støtte til lokalt utviklingsarbeid i ett av områdene klasseledelse, regning, lesing eller skriving.

Ved ekstern vurdering av utdanningsdirektoratet høsten 2015 ble det dokumentert at både elever, lærere og foreldre har opplevd en positiv utvikling på Berlevåg skole. Det er uansett et evig arbeid å opprettholde trygghet og lagånd, så skolens personale har ønsket velkommen råd om videre utviklingsområder. I enden ligger det et mål om gode læringsresultater.

Elevtallet har gått jevnt ned i flere år. Et stadig mindre miljø gjør det mer utfordrende for elevene å finne likesinnede, og skolen ser at en del barn strever med aksept, positiv samhandling og vennskap. Skolen driver et aktivt arbeid med Trivselslederordning, som innebærer at elevene selv får opplæring i å lede aktiviteter i friminuttene. Skolens satsing på relasjoner har også ført til et tettere skole-hjem-samarbeid, og foreldrenes engasjement har økt betydelig de siste årene. FAU (Foreldrenes Arbeidsutvalg) samarbeider aktivt med skolen om miljøarbeid. Bl.a. arrangeres det en årlig temakveld, og FAU organiserer ulike aktivitetskvelder for barna gjennom skoleåret.

Det er flere forhold som har stor betydning for det kvalitative tilbudet i skolen. De siste årene har man erfart, både i Berlevåg og på landsbasis, en del endringer som høyner krav til kompetanse og ressurser i skolen:

- Økning av rammetimetall
- Høyere krav til variert fagkompetanse hos pedagogene
- Økt forekomst av sosioemosjonelle vansker og store behovsvariabler i elevmassen
- Økte systemkrav m.h.t. rutiner og rapportering

Med bakgrunn i økonomiske rammer har skolen lav kurs- eller etterutdanningsaktivitet utover det som dekkes av eksterne midler i forbindelse med prosjekt. Det vil bli en økonomisk utfordring framover å løse nye krav til lærernes kompetanse. Innen ti år skal alle lærere i norsk skole ha hhv. 30 eller 60 studiepoeng for å kunne undervise i matematikk, engelsk, norsk, samisk og norsk tegnspråk.

Berlevåg kommune har flere fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner. Berlevåg skole er pliktig å betale grunnskolepenger til de respektive kommunene for alle disse barna i hele skoleløpet. Gjennomsnittlig krav per barn er ca. kr. 90.000 pr. år. I tillegg kommer evt. utgifter til spesialundervisning og/eller skoleskyss.

Kulturskole

Skoleåret	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Behovsdekn.	Ikke tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende
Antall brukere	50	40	40	50	40

Lærerressurser i skole og kulturskole blir benyttet på tvers av enhetene. Dette for at skolen skal få maksimal kvalitet på musikkundervisningen, samtidig som kulturskolen får utvidet bredden i sitt tilbud. Tilbudet består for tiden av musikk, dans og drama, og må regnes som godt sett i forhold til ressursen som er gitt. Kulturskolen greier ikke å dekke det etterspurte behovet. Det er heller ikke avsatt administrasjonsressurs for kulturskoleleder til å drive utviklingsvirksomhet.

Økningen av skolens timetall de siste årene har medført økt bruk av ettermiddags- og kveldstid for å opprettholde undervisningstilbud til alle elever i kulturskolen.

Voksenopplæring

Voksenopplæringen i Berlevåg skal tilby opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Arbeidsinnvandrere uten rett/plikt til slik opplæring har til nå kunnet følge undervisningen mot betaling for tjenesten.

Antall brukere med rett/plikt til opplæring har sunket betraktelig de siste årene, samtidig som antall arbeidsinnvandrere har økt. I skoleåret 2014-15 ble ordningen utvidet ved hjelp av ekstra tilskudd, og det ble tilbudt kveldsundervisning for to ulike nivå, som prøveperiode på inntil 2 år. Dette for å tilby arbeidsinnvandrere uten rett/plikt til norskopplæring – hovedsakelig fra fiskeriindustrien – opplæring som ledd i samfunnsintegrering. Prosjektet viste allerede etter et halvt år at brukerne falt fra fordi de ikke greide å følge undervisningen kontinuerlig – overtidsarbeid eller friperioder med opphold i hjemlandet ble oppgitt som hovedårsak. Ved semesterstart høst 2015 var det ikke lenger grunnlag for å opprette undervisningstilbud, da de få gjenværende med rett til norskopplæring hadde fått innvilget varig oppholdstillatelse.

Eventuelt framtidige behov for å innfri rett til undervisning vil kunne løses ved å kjøpe tjenester fra studiesteder i andre kommuner, dersom antallet er for lite til å opprette egen undervisningsstilling i Berlevåg.

Videregående skole

Kostnaden til veileder og undervisningspersonale i Berlevågs LOSA (avdeling tilhørende Nordkapp maritime fagskole og videregående skole) dekkes av fylkeskommunen. Stillingsstørrelsen varierer fra år til år avhengig av antall elever, tilgang på faglærere og behov for spesialressurs. Kommunens driftsutgifter for LOSA ligger uansett på samme nivå, uavhengig av elevtallet i en gruppe.

Tilbudet er avhengig av at det lokale næringslivet kan tilby praksisplasser til elevene. Dette har vist seg krevende over tid i Berlevåg, og det er avgjørende for videre drift at næringsdrivende får nødvendig og god informasjon fra kommunen for å kunne ta et viktig samfunnsansvar i denne saken.

Fra 2015 utvides ordningen til et 4-årig løp for elever som har helsefag. Forutsetningen for gjennomføring er lokal praksisplass. Dersom dette lykkes, er målet for LOSA-ordningen å utvide flere studieretninger på samme måte.

Det er stor interesse for elevplassene, og frafallet har vært lite eller lik null de siste årene.

Sentrale nøkkeltall:

Budsjettforslaget for undervisningsenheten i planperioden er:

	Regnskap	Vedt. Budsj	Budsjett i planperioden			
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sum utgifter	17 926 000	17 127 000	17 900 000	17 841 000	17 890 000	18 144 000
Sum inntekter	-2 711 000	-1 936 000	-1 696 000	-1 696 000	-1 696 000	-1 696 000
Netto	15 215 000	15 192 000	16 205 000	16 146 000	16 195 000	16 448 000

Kommentarer til endringer i rammen:

Økningen i rammen skyldes økte utgifter til lønn, KLP og pensjon. I tillegg har kommunen inngått avtale om leasing av interaktive tavler til skolen.

Det er satt av midler til skolefaglig kompetanse.

Krav om grunnskolepenger har økt etter hvert som fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner har nådd skolepliktig alder.

Lønnskostnader vil måtte reduseres gradvis i takt med synkende elevtall den kommende perioden. Lave fødselstall medfører små kull og etter hvert sammenslåtte alderstrinn på skolen.

Skolen har meldt inn behov for midler til etterutdanning for lærere i fagene matematikk, engelsk og norsk. Formannskapet valgte den 29.10.15 å ikke ta med tiltaket videre i budsjettprosessen.

I budsjettforslaget er det satt av kr 100 000 i 2016 til gjennomgang av undervisningsenheten (organisering og ressursbruk). Det er formannskapet som har meldt inn tiltaket.

I tillegg hører følgende prosjekt til enheten:

- Bedre læringsmiljø
- Trivselsprogrammet
- Den kulturelle skolesekken
- Kompetanseutviklingsmidler
- Ungdommens kulturmønstring

Samtlige er finansiert av statlige -, fylkes- eller fondsmidler, bortsett fra Trivselsprogrammet.

Enhets målsettinger og satsingsområder i hht. målkartet (resultatmål og ambisjonsnivå)

Lokalsamfunnsutvikling

Et utdanningstilbud av høy kvalitet fordrer at skolen har handlingsrom for utvikling. Skolen arbeider aktivt med utviklingsprosjekt for å forbedre læringsmiljøet. Personalet får veiledning i relasjonskompetanse og klasseledelse. Elevene er deltakere i "Trivselsprogrammet". Dette er elevstyrte aktiviteter i friminuttene, der målet er at ingen barn skal gå alene.

LOSA – tilbudet skal bidra til å styrke første års videregående elevers bånd til Berlevåg, og gi dem gode muligheter for å bestå hele det videregående skoleløpet.

Brukere og tjenester

I tillegg til medarbeidersamtaler gjennomføres elev, foreldre- og lærerundersøkelse, samt tilstandsrapport, årlig.

Kulturskolens målsettinger er å la flest mulig elever få opplæring innenfor rammene uten at kvaliteten forringes. Det er også et mål å opprettholde et bredt tilbud med undervisning innenfor ulike kunstarter.

Organisasjon og medarbeidere

Personalet får kompetanseutvikling innen dialogbasert relasjonsarbeid, og arbeider i tillegg med utvalgte utviklingsområder i samarbeid med Veilederkorpsset.

Skolens ledergruppe, bestående av teamledere og fagleder, har ukentlig møtevirksomhet og fungerer som et samarbeidsfremmende og rådgivende organ.

Økonomi

Enheten tilstreber til enhver tid en korrekt økonomihåndtering.

Konsekvenser for enheten hvis rammene endres

Berlevåg skole

Skolen er strengt bundet driftsmessig i forhold til lovverk. Det er få poster som ikke er lovpålagt, og rammereduksjon vil medføre bemanningskutt. Dette rammer elevene, siden ekstra styrking i undervisning og ulike tiltak innen det psykososiale miljøet er svært viktig for å kunne tilby en god og trygg skolehverdag.

Bruk av ufaglært arbeidskraft kunne være en konsekvens av å ikke tilsette nok pedagoger. Kutt i skolens drift vil også medføre mindre faglig oppfølging av personalet og redusert akuttthåndtering.

Reduserte muligheter for kurs/videreutdanning svekker lærernes muligheter til å opprettholde god faglig og sosialpedagogisk kompetanse.

En fådelt skole vil gjøre kommunen mindre attraktiv for barnefamilier. Den vil heller ikke være et fristende arbeidssted for en lærer, da kravene til å undervise samtidig på flere aldersnivå gir store utfordringer.

SFO

Alle barn i småskolen har lovfestet rett til SFO. Den eneste måten å redusere SFOs budsjett noe på er gjennom bemanningskutt. Et slikt kutt vil føre til at barna får redusert tilbud om aktiviteter som svømming og matlaging.

Voksenopplæring

Dersom ingen innbyggere har krav på opplæring i norsk/samfunnskunnskap vil grunnlaget for statlig tilskudd falle bort. Kommunen vil likevel være ansvarlig for at innflyttere med plikt til språkopplæring får et undervisningstilbud. Det er i slike tilfeller

mulig for kommunen å kreve betaling for tjenesten, selv om dette ikke vil kunne dekke alle utgifter ved tilsetting av lærer.

LOSA

Kommunen er forpliktet til å drifte lokaler og utstyr dersom LOSA skal kunne tilbys her.

Kulturskolen

Kutt i rammer vil medføre at eksisterende tilbud må reduseres. Det er ikke mulig å opprettholde instrument- og utstyrspark på et nødvendig nivå for det tilbudet som er gitt i dag.

BARNEHAGEN

Enheten omfatter Berlevåg barnehage. Barnehagen er godkjent for 45 plasser (18+18+9). Da det er flere barn under 3 år, er sammensetningen på basene endret i forhold til opprinnelig godkjenning(18+14+9).

Barnehagen er et pedagogisk tilbud til barn under skolepliktig alder.

Barnehagen er plassert under Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet, og er i større og større grad styrt mot læring. Kunnskapsdepartementet har overført oppgaver til Utdanningsdirektoratet for å styrke sammenhengen mellom barnehage og opplæring.

Barnehagen har ulike styringsdokumenter som regulerer innholdet i barnehagen. Blant annet Lov om barnehager med rammeplan. Barnehagen er blitt en del av et livslangt utdanningsløp

Utviklingstrekk

2 ansatte har vært på kurs i Oslo der temaet var "voksenrollen i barnehagen". Dette ble finansiert gjennom kompetansemidler fra fylkesmannen.

Videre har hele personalet vært på kurs gjennom Trygg Trafikk i Vadsø.

Barnehagen overtok prosjektet "sjumilssteget" våren 2015 og to av de ansatte møtte på koordinatorsamlingen i Vadsø først i juni. Resultatet etter denne samlingen er at det ble dannet en tverrfaglig gruppe som skal arbeide med prosjektet i Berlevåg kommune.

En av de pedagogiske lederne har begynt på "styrerskolen". En ledelsesutdanning som retter seg spesielt mot styrerrollen i barnehagen. Finansiert av egne kompetansemidler og midler fra fylkesmannen.

Barn:

Barnetallet i kommunen er nedadstigende. Barnehagen har pr. dato inne 27 barn og det er ventet inn 3 barn til. Med dagens bemanning er det pr. tiden 1 ledig plass til barn over 3 år. Bemanningen er redusert med 2,2 stillinger og 1 assistent i 100 % stilling er utlånt til drift, men vil være tilbake i barnehagen fra januar 2016.

Bemanning:

Består av styrer som har 80 % administrativ ressurs og er 20 % på avdeling.

3 pedagogiske ledere 300 %
3 assistenter 280 %
1 assistent 100 % (utlånt)

Sentrale nøkkeltall:

Budsjettforslaget for barnehagen i planperioden er:

	Regnskap 2014	Vedt. Budsj 2015	2016	Budsjett i planperioden		
				2017	2018	2019
Sum utgifter	5 919 000	5 300 000	4 500 000	4 589 000	4 680 000	4 774 000
Sum inntekter	-1 196 000	-959 000	-917 000	-917 000	-917 000	-917 000
Netto	4 723 000	4 341 000	3 583 000	3 672 000	3 763 000	3 857 000

Reduksjonen i rammen skyldes at bemanningen er redusert med 2,2 stillinger pga færre barn.

Enhetens målsettinger og satsingsområder i hht. målkartet (resultatmål og ambisjonsnivå)

Lokalsamfunnsutvikling

Barnehagen skal være en attraktiv og god barnehage som gir innbyggerne lyst til å ha barnet sitt i den.

Barnehagen skal fortsatt jobbe med kvaliteten på det pedagogiske innholdet i barnehagen. Hvordan vi skal jobbe med dette, nedfelles i barnehagens årsplan.

Brukere og tjenester

Serviceerklæringer

Barnehagen skal i årene fremover jobbe for å utvikle brukertilfredsheten gjennom satsing på service, brukervennlighet og informasjon.

Det vil fortsatt være fleksible åpningstider rettet inn etter brukernes behov.

Organisasjon og medarbeidere

Barnehagen skal være en god arbeidsplass for de ansatte

Målet er å få til en arbeidsplass der det er stabile og engasjerte voksne, inkluderende miljø, medbestemmelse og påvirkningskraft. Barnehagen skal ha kvalifiserte og motiverte medarbeidere. Sykefraværet skal stabiliseres på et lavt prosentnivå

Barnehagen skal jobbe aktivt med å beholde og utvikle kvalifisert arbeidskraft.

Økonomi

Barnehagen skal ha god og langsiktig økonomisk planlegging

Budsjettet tas opp som sak i ledergruppa og i personalmøte i barnehagen med jevne mellomrom og etter behov.

KULTUR:

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

- Bibliotek
- Kino
- Museum
- Ungdomsklubb
- Øvrige kulturtilbud – her belastes tilskudd som gir fra kulturfondet.

Kulturenheten skal bidra til mangfoldig kulturliv med et attraktivt lokalsamfunn med gode bibliotektenester og en aktuell kino.

Tilbud og tjenester utarbeides i samråd med brukere. Det gjennomføres brukerundersøkelser for bibliotek og kino.

Sentrale nøkkeltall:

Budsjettforslaget for kultur i planperioden er:

	Regnskap 2014	Vedt. Budsj 2015	2016	Budsjett i planperioden		
				2017	2018	2019
Sum utgifter	1 631 000	1 492 000	1 517 000	1 535 000	1 554 000	1 573 000
Sum inntekter	-411 000	-186 000	-186 000	-186 000	-186 000	-183 000
Netto	1 219 000	1 306 000	1 331 000	1 349 000	1 368 000	1 387 000

Økning i rammen skyldes lønnsvekst.

Pr 31/12-15 sto det kr 26 500 på Kulturfondet. I september, sak 38/15, vedtok kommunestyret å sette av 150 000 kr på fondet.

Reduserte rammer vil føre til reduserte åpningstider eller redusert omfang av tilbudene.

BARNEVERN:

Barnevernstjenesten omfatter Interkommunalt barnevern Berlevåg / Båtsfjord, der Berlevåg er vertskommune.

Enheten omfatter 5 årsverk, der 0,5 årsverk er merkantil for barnevernstjenesten.

Det vil komme en ny barnevernslov, der det vil bli store omstillinger. Buf-etat vil trekke seg mer og mer ut, og nye oppgaver vil bli overført til kommunene. Det vil bety at det kreves økt kompetanse i forhold til hjemmebaserte tjenester. Flere institusjonsplasser for barn med atferdsproblematikk legges ned. Familien skal få hjelp i hjemmet, og det vil kreve en høy kompetanse i kommunen. De små kommunene vil ikke

klare å inneha en så høy kompetanse, så det vil kreve at barnevernstjenesten samarbeider med flere kommuner.

Sentrale nøkkeltall:

Budsjettforslaget for barnevern i planperioden er:

	Regnskap	Vedt. Budsj	2016	Budsjett i planperioden		
	2014	2015		2017	2018	2019
Sum utgifter	5 360 000	5 322 000	5 459 000	5 527 000	5 597 000	5 668 000
Sum inntekter	-2 322 000	-2 112 000	-2 112 000	-2 112 000	-2 112 000	-2 122 000
Netto	3 038 000	3 210 000	3 348 000	3 415 000	3 485 000	3 557 000

Økningen i planperioden skyldes lønnsvekst.

Dersom det kommer opp saker som skal opp i tingretten og fylkesnemda, som vi ikke er kjent med i dag, vil vi måtte be om tilleggsbevilgning.

PRIMÆRHELSETJENESTEN:

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

- Fysioterapeut
- Helsesøster
- Legetjenesten
- Jordmortjenesten

Berlevåg kommunen skal sørge for nødvendig helsehjelp til alle som bor og oppholder seg i kommunen. I dette ligger tilgang på allmennlegetjenester og øyeblikkelig hjelp (legevaktordning) 24 timer i døgnet.

Sentrale nøkkeltall:

Budsjettforslaget for primærhelsetjenesten i planperioden er:

	Regnskap	Vedt. Budsj	2016	Budsjett i planperioden		
	2014	2015		2017	2018	2019
Sum utgifter	8 803 000	7 157 000	8 176 000	8 291 000	8 409 000	8 531 000
Sum inntekter	-2 398 000	-1 737 000	-1 737 000	-1 737 000	-1 737 000	-1 737 000
Netto	6 406 000	5 420 000	6 439 000	6 554 000	6 672 000	6 794 000

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall årsverk*	35,15	35,15	34,15	34,15	32,6	32,6

*antall utførte/planlagte årsverk

- Kommunen har hatt kommuneoverlege fast ansatt siden juli 2015. Ny kommunelege 2 er ansatt fra 20.12.2015. Rammene er økt pga inngåtte avtaler om legevaktgodtgjøring og vikarlønn.

- Fysioterapeuttjenesten går over til driftstilsudd fra 1.12.15. Endringer i forbindelse med dette er ikke innarbeidet i budsjettet.
- Jordmortjenesten ivaretas av fast ansatt sykepleier, 1.09.15, som har spesialutdanning som jordmor og helsesøster. Jordmortjenesten utgjør 10 % av sykepleierstillingen. Vedkommende avlaster helsesøster når det er behov for det.
- Styrking av helsestasjon med kr 50 000 hvert år i planperioden. Dette er i tråd med Regjeringens satsing på å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Regjeringen ønsker å forebygge fysisk og psykisk sykdom hos barn på et tidlig tidspunkt, og ønsker at kommunene skal bygge ut helsetilbudet innenfor dette området.
- Det er satt av kr 75 000 i året til nødnett lisens legevakt.
- Helsesøster hadde meldt inn tiltak om kr 20 000 i året til tolketjenesten. Tiltaket ble ikke valgt med videre etter møte i formannskapet den 29. oktober. Primærhelsetjenesten må dekke innenfor egen ramme.

Utviklingstrekk:

Alt helsepersonell knyttet til legevaktjenesten skal ha gjennomført kurs i akuttmedisin og volds- og overgrepshåndtering.

Det er lagt opp til en overgangsordning på tre til fem år, alt etter hvilke krav det gjelder i forhold til akuttmedisinforskriften/ etablering og drift av nasjonalt legevaktsnummer 116117.

PLEIE OG OMSORG:

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

- Institusjon
- Kjøkken
- Vaskeri
- Hjelpemidler
- Hjemmetjenesten
- Psykisk helsevern
- Aktivitør

Resultatenheten består av institusjonstjenesten (sykestua, sykehjem og skjermet avdeling), demensomsorgen (ink. aktivitør), psykiaritjenesten, hjemmetjenester (ink kreft/lindrende omsorg, hjemmehjelp), kjøkken og vaskeritjenesten. Det er 38 fast ansatte, og mange vikarer i enheten som hovedsakelig går i tredelt turnus.

Kjøkken og vaskeri sorterer under enheten., og innehar 3.5 stillingshjemler. Utfører tjenester for institusjon og til hjemmetjenesten etter enkelvedtak.

Helse og omsorgstjenesten drifter kontinuerlig 24 timer i døgnet, året rundt.

Mål for helse og omsorgsenheten: TRYGGHET-VALGMULIGHETER-MESTRING

- Sikre innbyggere helse- og omsorgstjenester tilpasset bistandsbehov. Brukere skal ha valgmuligheter innenfor gitte lover og retningslinjer, samt i størst mulig

grad oppleve mestring av egen livssituasjon. Jmf. Helse- og omsorgsplan 2013-2017, vedtatt 25.6.13.

- Alle som kommer i kontakt med enheten ønsker å bli møtt av fagpersonell med påkrevd kompetanse, og mulighet å ivareta disse personene med den respekten, og de tjenestene deres situasjon krever. Alle ønsker å føle seg trygge på at det som planlegges og utføres, er riktig.

Jmf. Helse- og omsorgsplan 2013-2017, vedtatt 25.6.13.

Psykiatritjenesten:

Rus- og psykiatritjenesten er et lavterskeltilbud overfor innbyggerne i Berlevåg kommune.

Utviklingstrekk:

- Forebygging, særlig rettet mot ungdom.
- Holdningsskapende arbeid. Holde foredrag for voksne på foreldremøter, lag/foreninger og politikere.
- Internundervisning med ansatte i enheten og NAV.

Måloppnåelse:

- Utarbeidet rusplan
- Brukergruppen er forholdsvis konstant ca 22 innskrevne brukere. Selv om flere er alvorlig psykisk syke har det vært lite akuttinnleggelser til spesialisttjenesten.
- Foregår konstant internundervisning mot andre tjenester ut i fra behovet.

Utfordring:

- Forsterkning av rusomsorgen kan medføre økende antall brukere.
- Brukere av rus- og psykiatritjenesten er ofte en gruppe som har store økonomiske problemer, lav inntekt og ingen muligheter for å komme seg inn på boligmarkedet.

Kommunen har et stort ansvar overfor denne brukergruppen.

Hjemmetjenesten:

Tjenester:

- Lovpålagte: hjemmesykepleie, praktisk bistand, støttekontakt, omsorgslønn, brukerstyrt personlig assistent
- Ikke lovpålagte: kjøp av middag, trygghetsalarm, vaskertjenester, leie av omsorgsleiligheter/alderspensjonatrom

Utviklingstrekk:

- Brukere får økende hjelpebehov, og dermed flere tjenester. Behov for sykepleierkompetansen øker.
- Brukere må kunne ta reelt valg om å bo hjemme. Kommunen er pliktig til å gi et forsvarlig helsetilbud i hjemmet, i samråd med pasienten. Tall fra Helsedirektoratet viser at en institusjonsplass koster ca 930 000 kr pr år.
- Større pågang på rom ved alderspensjonatet. Dette er brukere som ikke klarer seg alene hjemme og har fått større behov for tilsyn og pleie.

Måloppnåelse:

- Leverer gode tjenester tross utfordringer med fravær
- Ikke gjennomført evaluering av tjenestene og enkelvedtak angående alle brukere. Dette skyldes manglende kontinuitet i stillingen som teamleder.
- Gjennomført vernerunde, og arbeidet med tiltak.
- Opplæring i Min Vakt er gjennomført, første elektroniske timelistene skal leveres i desember.
- Elektronisk meldingsutveksling ble obligatorisk fra 01.01.15. Alle sykepleierne har fått opplæring.
- Enheten har 2 lærlinger (kjøkkenet og avdelingen). Enheten har også en praksis elev som er ferdig med praksisen her før jul, samt en LOSA elev en dag pr uke. Alle disse trenger veiledere. Det er gjort meget bra innsats fra personale som har stilt seg som praksisveiledere.

Utfordringer:

- møte krav ifm Samhandlingsreformen
  - kompetanse. De siste årene er den reelle sykepleiekompetansen redusert i hjemmetjenesten. Dette skyldes fravær, og at ressursene er brukt på sykehjemsavdelingen for å dekke akuttplassen. Fra sommer 2015 er det gjennomført tiltak med overordnet sykepleier som også skal serve hjemmetjenesten ved behov.
- legge til rette for at flest mulig kan bo lengst mulig hjemme
  - reell valgmulighet. Ingen måtte tvinges til institusjonsopphold pga manglende ressurser i hjemmetjenesten.
- i henhold til Samhandlingsreformen så fordrer denne at kommunen tidlig er i stand til å ta imot utskrivningsklare pasienter.
  - konsekvenser av dette er hjemmeboende med periodevis økt behov for bistand, og det fordrer rett kompetanse
  - øker antall døgn på korttidsplasser eller akutt plass
- ansvaret for hjelpemidler (vis NAV) flyttes i større grad over til kommunen

Institusjon:

Totalt 16 plasser; 1 akutt/ øyeblikkelig hjelp, 3 korttidsplasser og 12 langtidsplasser (5 skjermet enhet og 8 sykehjemmet).

Demensomsorgen:

Inkluderer skjermet enhet og demensomsorgen i kommunen.

5 faste plasser i egen avdeling.

Lavterskeltilbud med tidlig utredning og helhetlig tilrettelegging. På skjermet enhet skal miljøterapi være i fokus, alt aktivitet som skjer men den demente pasienten f,eks stell skal skje ut i fra den miljøterapeutiske tilnærmingen.

Brukere av demensomsorgen er en gruppe pasienter som ofte krever 1-1 kontakt grunnet kronisk sykdom som fører til kognitiv svikt, og på sikt til fysisk svikt pga forandringer i hjernen.

Utviklingstrekk:

- Demens øker i takt med høyere levealder
- Stadig større krav til omsorgen i form av tilpasning, miljøtiltak.
- Mer sammensatt sykdomsbilde både fysisk og mentalt grunnet økende levealder
- Behov for mer kompetanse

Måloppnåelse:

- Kontinuerlig arbeid med å bedre psykososialt arbeidsmiljø på avdelingen.
- Gjennomføring av pårørendeskole
- Demensteamet har søkt midler fra fylket til å kjøre prosjekt ang dagplasser til hjemmeboende demente.
- Opplæring i demensomsorgens ABC foregår kontinuerlig

Utfordringer:

- det blir pålagt stadig nye oppgaver fra sentralt hold. For å kunne imøtekomme disse kravene må det ressurser til.
- gi mest mulig informasjon og kunnskap om sykdommen slik at det er mulig å sette inn tiltak i tidligere fase, og på denne måten bremse sykdomsutviklingen og muliggjøre den demente kan bo lengst mulig hjemme.
- Kontinuerlig opplæring slik at personalet har det grunnleggende forståelse av sykdommen som er nødvendig for å kunne bruke miljøtiltakene best mulig måte i pasientbehandling.

Sykehjemsavdeling m/akutt/øyeblikkelig hjelp plass:

Utviklingstrekk:

- Tjenesten tar i bruk i økende grad velferdsteknologi som skal effektivisere tjenesten på sikt. Pga økonomien må dette tas etappevis.
- Tjenesten blir mer spesialisert (kreft, demens, slag, diabetes, forebygging osv).
- Brukere som har mer sammensatt sykdomsbilde
- Flere ikke ferdigbehandlede pasienter fra spesialisthelsetjenesten
- Flere observasjon pasienter

Måloppnåelse:

- Gjennomført flere internundervisning
- Noklus har hatt årlig kvalitetssikringskurs.
- Teamleder har gjennomført kompetanseheving innen e-helse
- Levert gode tjenester tross mye fravær.

Utfordringer:

- Rekruttere/beholde riktig fagkompetanse (høy snittalder blant fagpersonell).
- Større behov for spisskompetanse i de ulike områder
- Utviklingen i tjenesten medfører både menneskelige og økonomiske ressurser.
- Økte utgifter til vedlikehold og fornyelse av inventar.

Felles måloppnåelse for tjenesteområdene:

- Enheten har arbeidet systematisk med tiltak ang arbeidsmiljø. Det er gjennomført medarbeiderundersøkelse og undersøkelse i regi av active people ang arbeidsmiljø. Resultatene foreligger, og er presentert til alle i enheten. Arbeidet med å lage planer til videre gjennomføring skal starte før jul. I dette skal rådmann, ledelsen og tillitsvalgte være med før resten av personalet involveres.
- Enhetsleder og kontorleder har gjennomført Modul 1, 2 og 3 i lederutdanning i helse- og omsorg. Fylkeskommunen gir støtte til utdanningen men det koster likevel en del for kommunen. Enhetsleder er interessert å delta i Modul 5 som omhandler jus i helse og omsorgssektoren og skal foregå i Vadsø til våren 2016.
- Fremdeles er det mye å gjøre for å rekruttere ungdom fra kommunen som tar sykepleierutdanning, men her trenger enheten hjelp fra flere. Pr i dag er det flere ungdommer som er under utdanning eller har tatt utdanning i de siste årene.
- Hjelpepleierne har gjennomgått elektronisk medikament opplæring med bestått eksamen som er forutsetning for å kunne dele medisiner fra medisinkasset.
- Kreftomsorgen har fått tildelt 150 000,-, til lindrende pleie og omsorg, og som skal brukes etter utarbeidet handlingsplan.
- Demensomsorgen fikk tildelt 40 000,- til gjennomføring av pårørendeskolen. Dessverre er det få som delta på kurset, men dette er en utfordring flere kommuner har.
- Aktivitøren mottok 10 000 fra den kulturelle spaserstokken, og midlene brukes etter handlingsplan som er utarbeidet sammen med eldrerådet
- Det ble innvilget 40.000 til lederutdanning og demensomsorgens ABC.
- En hjelpepleier har startet desentraliser videreutdanning i helse og eldre. Mer spisskunnskap i dette området er meget viktig pga pasientgrunnet på helsesenter, og at enheten har lite teoretisk kunnskap angående eldre, og da må vi huske at ikke alle eldre er demente.

Utfordring:

- Pleie- og omsorg opplever en utvikling og krav til tjenesten som krever både menneskelige og økonomiske ressurser for å kunne gjennomføres.
- Lagerplass til tekniske hjelpemidler. I dag er det hjemmetjenesten som er formlings instant for hjelpemidler for hele kommunen. Tiden til å kartlegge behovet, søke hjelpemidler og opplæring, faller på personalet i enheten. Det som er utfordringen i fremtiden er at personene som utfører disse oppgavene må få ressurser til å utføre arbeidet f.eks frikjøp. Helsesenter har heller ikke lagringskapasitet, og ikke tilfredsstillende mulighet til å vaske hjelpemidlene.
- Lavere fravær. Kontinuiteten, både faglig og økonomisk forverres og fører til ekstraarbeid for de som er igjen.
- Teamlederne skal være systemansvarlige ang fagsystemer. Dette krever at dem stadig ajourfører seg med hva som skjer med systemet og hva som kan brukes av enheten. Opplæringen av ansatte krever også tid, samt oppfølging at alle behersker systemene.
Administrative tiden som teamlederne har tid sin disposisjon blir ofte spist opp av sykepleieoppgaver, og særlig i tider med mye fravær.

Sentrale nøkkeltall:

Budsjettforslaget for pleie og omsorg i planperioden er:

	Regnskap	Vedt. Budsj	Budsjett i planperioden			
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sum utgifter	34 111 000	30 934 000	30 963 000	31 154 000	30 771 000	31 194 000
Sum inntekter	-6 093 000	-5 940 000	-7 080 000	-6 883 000	-6 883 000	-6 883 000
Netto	28 018 000	24 994 000	23 883 000	24 271 000	23 888 000	24 311 000

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall årsverk*	35,15	35,15	34,15	34,15	32,6	32,6

*antall utførte/planlagte årsverk

Det er tatt høyde for økning i lønn og pensjon i planperioden. I tillegg ligger følgende tiltak i budsjettforslaget:

Tiltak	2016	2017	2018	2019	SUM
Nye møbler institusj	100 000	50 000	50 000	50 000	250 000
Gardiner institusjon	50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Skjermet avdeling			-504 000	-504 000	-1 008 000
Støttekontakt psyk. Helsev	30 000	30 000	30 000	30 000	120 000
Hjelpemidler		30 000			30 000
Aktivitør			-270 000	-278 000	-548 500
Vaskeri, fjerne 1 stilling	-433 000	-443 000	-452 000	-463 000	-1 791 000
Ressurskrevende bruker	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-4 000 000
SUM	-1 253 000	-1 283 000	-2 096 000	-2 115 000	-6 747 000

Helse og omsorg har økt priser for kjøp av måltider, matlevering og vaskeritjenester.

Enhetens målsettinger og satsingsområder i hht. målkartet (resultatmål og ambisjonsnivå)

Lokalsamfunnsutvikling

- Helse og omsorg skal bidra til positivt ved å tilby tjenester av vedtatt kvalitet som igjen bidrar til gode levevilkår. Befolkningen og de som kan tenke seg å bosette seg i Berlevåg kan føle seg sikker at de får de helsetjenestene de etter loven har krav på, og at de blir utført av kvalifisert personell.

Brukere og tjenester

- Serviceerklæringer beskriver tjenester som etter enkelvedtak kan leveres fra pleie- og omsorgstjenesten, og hva tjenestene inneholder.
- Kvalitetsindikatorer for tjenesten beskriver mer detaljert innholdet i tjenestene som leveres fra enheten.
- Jf. Veileder for kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten, er tjenesten av god kvalitet når tjenestene er virkningsfulle, er trygge, involverer brukere og gir dem innflytelse, er samordnet og preget av kontinuitet, utnytter ressursene på en god måte og er tilgjengelige og rettferdig fordelt.
- Rettferdig fordeling betyr ikke at alle får like tjenester, men at tjenestene vedtas etter faglig og individuell vurdering, og skjønn.

Organisasjon og medarbeidere

- Helse og omsorg skal:
- Gjennomføre medarbeiderutvikling/kompetanseheving – internundervisning etter ønske og behov fra personalet, eksterne kurs i fagfelt hvor det trenges bedre kompetanse. Kompetanseheving er en av viktige tiltakene som bidrar til mer handlekraftige og motiverte medarbeidere.
- Kontinuerlig arbeid med organisasjonsutvikling i enheten—styrke tverrfaglighet, tiltak til å fremme samarbeid mellom avdelinger, rekruttering/sikre stabilitet av kvalifisert personell.
- Bidra til positiv/tydelig lederskap som oppfordrer, og lar personale bruke medbestemmelse, og på denne måten øke motivasjonen på arbeidsplassen.

Økonomi

Helse og omsorg skal bidra til:

- god økonomistyring—følge med og kontrollere måneds-, kvartals- og tertialrapporter
- økonomisk planlegging—bidra i budsjettprosessen
- budsjettdisiplin/kostnadseffektivisering

Konsekvenser for enheten hvis rammene endres

- Pasientbelegg på institusjon har vært lav par år men i høst har belegget økt og alle plassene har vært i bruk. Samme utvikling på alderspensjonat, alle fem rommene er i bruk. Ledig kapasitet på omsorgsleilighetene. Dette betyr at bemanning må være etter bemanningsplan/ turnus, og kan ikke reduseres ved fravær. Det kan heller ikke brukes hjelp fra hjemmetjenesten siden bemanningen er redusert i alle avdelinger.
- Økt sykepleierkompetanse og meget strukturert ferieavvikling blant sykepleierne, kan forhindre bruken fra vikarbyrå.
- Mange av personalet tar ekstraoppgaver i form av å være veileder, driver etikkgrupper, deltar i ressursgrupper innen kreftomsorgen og demensomsorgen. Tar etterutdanning i demensomsorgens ABC, og gjennomfører internundervisning. Flere av sykepleiere og hjelpepleiere er hjelpemidlerkontakter i kommunen med ansvar for hvert sitt område. Flere av sykepleierne har sine ekstra arbeidsområder f.eks akuttrom, medisinrom, medisinsk utstyr, IPLOS, osv. Alt dette arbeidet må utføres i arbeidstiden som fra før er hektisk.
- Enheten har forholdsvis høy fraværsprosent. Dette fører til at mange rutinepregede oppgaver blir ikke gjort, mange oppgaver blir lagt på vent, og til slutt føre dette til brannslukking blant resten av personalet som prøver å nå over alle oppgavene. Mange av personalet stiller ekstra opp når situasjonene er mest hektiske, men fraværet øker igjen pga slitasje. Ytterligere reduksjon blant pleiepersonale er ikke tilrådelig uten reduksjon av sengeplasser.

- Fra 20.12.2015 har enheten to leger fast ansatt. Dette bidrar til økte lønnsutgifter, men reduserer vikarutgifter

NAV:

Budsjettforslaget for NAV i planperioden er:

	Regnskap	Vedt. Budsj		Budsjett i planperioden		
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sum utgifter	2 037 000	2 637 000	2 625 000	2 653 000	2 682 000	2 712 000
Sum inntekter	-249 000	-594 000	-594 000	-594 000	-594 000	-594 000
Netto	1 788 000	2 043 000	2 031 000	2 059 000	2 088 000	2 188 000

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall årsverk*	3	3	3	3	3	3

*antall utførte/planlagte årsverk

Økningen i rammen skyldes lønnsøkning. I tillegg er posten for tilskudd til livsopphold økt.

Tidligere år har NAV Berlevåg benyttet de laveste satser ift sosiale ytelser. Det ble endret (øket) i 2015 til nasjonalt nivå, slik at ytelsene er mest mulig lik over hele landet.

NAV har hatt mange brukere som har hatt arbeidsavklaringspenger grunnet helsemessige utfordringer. Dette er en ytelse som man kan ha i inntil 4 år. Deretter forventes det at brukerne er rehabilitert for arbeid og aktivitet. I noen av disse sakene har ikke bruker fått jobb, eller av annen grunn ikke fått arbeid. Da må disse tilbys sosial økonomisk ytelse jfr Sosialtjenesteloven.

Det har vært mangelfull informasjon til brukerne om at de kan søke om bostøtte. Dette er det nå en endring på og alle som har rett til slik ytelse, bes søke bostøtte. NAV er behjelpelig i søkeprosessen. Resultatet vil være at den sosiale ytelsen reduseres.

Vi har brukere som har hatt sosial økonomisk ytelse til livsopphold i påvente av uføresøknad. En slik søkeprosess har inntil 8 måneders saksbehandlingstid. Imidlertid søkes det om refusjon for sosial økonomisk ytelse fra innslagspunktet for uføretrygd.

NAV Berlevåg har tidligere år hatt utfordringer knyttet til fravær av ledelse, endring av lokaliteter mm. Høsten -14 flyttet vi i nye lokaler, men disse var ikke innredet. Det fysiske arbeidsmiljøet ble utfordrende for alle ansatte. Kontorlokalene var ikke ferdig innredet før i mai-15.

Målsetting og satsingsområde for 2016:

Intensivere oppmerksomheten mot arbeid og aktivitet for sosialhjelps mottakere. Hvis mulig få disse over i annet tiltak i statlig regi.

Alle sosialhjelpsmottakere som har mulighet for det, skal søke bostøtte. NAV vil være en pådriver for det.

Vi er i en effektiviseringsprosess/omorganisering av våre arbeidsoppgaver. Dette innebærer høyere grad av struktur, og implementering av gode prosedyrer.

NAV vil intensivere arbeidet med å sluse brukerne over til å benytte vår elektroniske kanal. Resultatet vil over tid føre til mindre publikumsbesøk og mer tid til oppfølging og markedsarbeid knyttet til arbeid og aktivitet.

Jfr. brukerundersøkelsen som ble gjennomført våren -15, har NAV Berlevåg forbedret servicen til publikum betraktelig. Det vil si at vi har mer fornøyde brukere enn tidligere.

DRIFTSENHETEN:

Teknisk drift består av 12,8 årsverk inkl. leder av teknisk drift, fordelt på 13 ansatte. Vi er fordelt på følgende måte. 3 i Administrasjon, 5 driftsoperatører, og 5 vaskere. De økonomiske rammevilkårene settes i hovedsak av Kommunestyrets ressursbevilgning. De lovmessige rammevilkår settes av overordnede organer.

Teknisk drift driver tjenesteproduksjon for kommunale enheter, slik som drift av bygninger, som omfatter vedlikehold av kommunale bygninger og anlegg, utleie boliger, renhold samt vaktmestertjenester.

Tjenester for innbyggere er drift og vedlikehold av vann- og avløpsnett, kommunale veier. Vi bistår også kirkelig fellesråd etter behov med gravetjenester og annet vedlikehold.

Utviklingstrekk

Teknisk drift skal være i stadig endring i forhold til interne og eksterne endringer og krav.

De lovmessige rammevilkår settes av overordnede organer. De økonomiske rammene strammes inn, mens tjenestebehovet som styres av pålegg fra overordnede organer og krav fra tilsynsmyndighetene. Kommunes befolkning stiller høyere krav enn tidligere og dette medfører at andre enheter må levere tjenester med høyere kvalitet. For å nå disse kravene til høyere kvalitet med at de økonomiske rammene strammes inn, vil kravene til effektivisering og omstilling tvinge seg frem.

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

- 4100 Administrasjon
- 4101 Vaktmester og renholdstjenesten
- 4102 Maskinpark
- 4103 Oppmåling
- 4104 Byggesaksbehandling

Sentrale nøkkeltall:

Budsjettforslaget for Drift administrasjon i planperioden er:

	Regnskap 2014	Vedt. Budsj 2015	2016	Budsjett i planperioden		
				2017	2018	2019
Sum utgifter	6 363 000	6 625 000	7 131 000	6 287 000	6 395 000	5 906 000
Sum inntekter	-771 000	-145 000	-145 000	-145 000	-145 000	-145 000
Netto	5 593 000	6 480 000	6 986 000	6 142 000	6 250 000	5 761 000

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall årsverk*	13	12,8	12,8	10,8	10,8	10,8

*antall utførte/planlagte årsverk

Endringer i rammen:

- Kjøp av tjenester fra Tana kommune, kr 600 000 er lagt inn for 2016, 2017 og 2018 (avtaleperiode).
- 20 % administrasjonsstilling på drift er flyttet over til Sentraladministrasjon (IKT)
- Det er satt av kr 70 000 til sertifiseringskurs i 2016.
- Renholdsplanene for alle kommunale bygg er nå ferdig utarbeidet og etableringen av nytt skolebygg synliggjør en mulighet for å redusere rammen for drift i 2017 og ut planperioden. Det er lagt inn reduksjon av 2 stillinger, som skal effektiviseres gjennom naturlig avgang. Tiltaket medfører følgende innsparing:

Tiltak administrasjon	2016	2017	2018	2019	SUM
Vaktmester/renhold		-903 000	-928 000	-953 000	-2 784 000
SUM		-903 000	-928 000	-953 000	-2 784 000

BEREDSKAP:

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

- 4210 Beredskap brann
- 4220 Oljevernberedskap

Sentrale nøkkeltall:

Budsjettforslaget for Beredskap i planperioden er:

	Regnskap 2014	Vedt. Budsj 2015	2016	Budsjett i planperioden		
				2017	2018	2019
Sum utgifter	1 099 000	1 471 000	1 619 000	1 571 000	1 522 000	1 523 000
Sum inntekter	-103 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Netto	996 000	1 371 000	1 519 000	1 471 000	1 422 000	1 423 000

Det er lagt inn midler til opplæring av befal og brannsjef med kr 100 000 i 2016 og kr 50 000 i 2017.

Vann/avløp/renovasjon:

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

- Sjøvannsledning
- Vann
- Avløp
- Renovasjon
- Feiing
- Festeavgift og tomteleie

Her bokføres den daglige driften av VAR-tjenesten. Prosjektene på vann og avløp utgiftsføres i investeringsregnskapet.

Sentrale nøkkeltall:

Budsjettforslaget for VAR i planperioden er:

	Regnskap	Vedt. Budsj		Budsjett i planperioden		
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sum utgifter	-6 500 000	3 690 000	3 704 000	3 721 000	3 739 000	3 757 000
Sum inntekter	-11 631 000	-8 930 000	-8 930 000	-8 930 000	-8 930 000	-8 930 000
Netto	-5 131 000	-5 239 000	-5 226 000	-5 208 000	-5 191 000	-5 172 000

Arbeidene med VA-sanering av ledningsnettet i Nyrudveien og Grønnlia (Ordfører Jentofts gate) var planlagt gjennomført høsten 2015 og våren/sommeren 2016, dette iht kommunens handlingsprogram der det er bevilget følgende rammer: Arbeidet ble utlyst på Doffin 10. juni med tilbudsfrist 9. juli. Planlagt anleggsstart var satt til 24. aug. Etter ønske fra en interessent ble fristen utsatt til 21. juli, men ingen tilbud ble mottatt innen tidsfristen. Konkurransen var mislykket. For å få til en løsning for gjennomføring av prosjektet ble det da i samråd mellom kommunen og Aquapartner bestemt å innhente tilbud fra lokale entreprenører basert på opprinnelig utlysning, for så å gå i dialog/forhandlinger i forhold til kostnad, gjennomføring og fremdrift. Dette medførte at VA prosjektene ble flytte ut i planperioden.

Representantskapsmøte i ØFAS 09.11.15 det ble bestemt at gebyrsatsen for renovasjon skal økes med 3,5 % i 2016.

KOMMUNALE BYGG

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

- Bygg og eiendommer / Administrasjonsbygg
- Undervisningsbygg
- Helse- og sosialbygg
- Kulturbygg
- Utleieboliger
- Havnelageret
- Kompetansesenteret/UNIREG
- Museum

Sentrale nøkkeltall:

Budsjettforslaget for Kommunal bygg i planperioden er:

	Regnskap 2014	Vedt. Budsj 2015	2016	Budsjett i planperioden		
				2017	2018	2019
Sum utgifter	8 123 000	4 551 000	6 001 000	4 201 000	4 201 000	4 201 000
Sum inntekter	-4 135 000	-1 445 000	-2 795 000	-1 295 000	-1 295 000	-1 295 000
Netto	3 988 000	3 106 000	3 206 000	2 906 000	2 906 000	2 906 000

- Bygningene våre har store etterslep på vedlikehold. Dette har medført mange avvik og pålegg. Arbeidstilsynet har derfor pålagt Berlevåg kommune å komme med en vedlikeholdsplan for byggene innen 31.12 2015.
- Renovasjon av Torget 4 er utsatt på ubestemt tid.
- Salg av Kongsfjord skole kan ikke gjennomføres iht. politisk vedtak før 2017, dette på grunn av en avtale som er inngått for noen år siden.
- Helsesentret er det planlagt to større prosjekter i planperioden. Utskifting av tak og en betydelig oppgradering av ventilasjonsanlegget.
- Det ble planlagt ombygging av Rådhuset i 2010, men dette prosjektet på vent. I 2015 ble dette prosjektet tatt opp igjen og en planlagt gjennomført i planperioden. Før det endelige vedtaket om oppstart av Rådhusprosjektet, nå det bygges et nytt lagerbygg. Dette for å frigjøre arealer i kjelleren på Rådhuset som nå benyttes av teknisk drift og brann og beredskap. Dette lagerbygget er planlagt bygget i planperioden.
- Bygging av nytt basseng er planlagt gjennomført tidlig i denne planperioden.

Tabellen nedenfor viser tiltakene som er lagt inn på kommunale bygg i planperioden:

Tiltak	2016	2017	2018	2019	SUM
Rådhus, vindu/dører *	0				
Husleie kontor menighets- råd		-100 000	-100 000	-100 000	-300 000
Undervisningsbygg **)	-50 000	-250 000	-250 000	-250 000	-800 000
Leieinntekter idrettshall	150 000	150 000	150 000	150 000	600 000
SUM	100 000	-200 000	-200 000	-200 000	-500 000

*) Det er satt av kr 1 500 000 til å skifte ut dører og vinduer på Rådhuset. Prosjektet finansieres ved bruk av forsikringsoppgjøret fra Torget 4 (bundet fond). Prosjektet går derfor i 0.

**) Etablering av nyskolen – gir innsparinger på strømutfgifter.

Veier og gatelyst:

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

- Vedlikehold gater
- Vedlikehold gatelyst

Sentrale nøkkeltall:

Budsjettforslaget for veier og gatelyst i planperioden er:

	Regnskap 2014	Vedt. Budsj 2015	2016	Budsjett i planperioden		
				2017	2018	2019
Sum utgifter	3 790 000	3 884 000	3 979 000	3 284 000	3 284 000	3 284 000
Sum inntekter	-868 000	-691 000	-691 000	-76 000	-76 000	-76 000
Netto	2 922 000	3 193 000	3 288 000	3 208 000	3 208 000	3 208 000

Rammen er økt med følgende tiltak:

- Kongsfjord hyttevei, kr 95 000 i 2016 og kr 15 000 i perioden 2017-2019.

NÆRING OG UTVIKLING:

Berlevåg kommune var fram til 010115 en omstillingskommune med ekstraordinære prosjektmidler fra Finnmarks fylkeskommune, til ordinær drift igjen.

I omstillingsperioden var prosjektet ledet av Prosjektleder Liz Rekve. Det ble besluttet å ansette en Nærings- og utviklingssjef i etterkant av omstillingsperioden. Hallgeir Johansen tiltrette i stillingen 17. august 2015.

Sentrale nøkkeltall:

Budsjettforslaget for næring og utvikling i planperioden er:

	Regnskap	Vedt. Budsj	Budsjett i planperioden			
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sum utgifter	12 487 000	1 273 000	2 180 000	2 198 000	2 217 000	2 236 000
Sum inntekter	-12 756 000	-1 520 000	-1 520 000	-1 520 000	-1 520 000	-1 520 000
Netto	-269 000	-247 000	660 000	678 000	697 000	716 000

Endring i rammer:

- Det er satt av midler til lønn, pensjon, telefon og lisenser på til sammen 837 000 kr i konsekvensjustert budsjett.
- Det er lagt inn budsjettpost for reise/kurs og møtevirksomhet for kr 70 000 hvert år i planperioden

Enhetens målsettinger og satsingsområder i hht. målkartet (resultatmål og ambisjonsnivå)

- Lokalsamfunnsutvikling. Snu en negativ befolkningsutvikling i Berlevåg kommune ved å tilrettelegge for flere nye arbeidsplasser.
- Brukere og tjenester. Både eksisterende næringsliv så vel som næringsaktører som vil kunne ha interesser med å etablere seg i Berlevåg
- Organisasjon og medarbeidere. Pr. i dag kun en person.
- Økonomi

Konsekvenser for enheten hvis rammene endres

Konsekvensene vil være en fortsatt negativ befolkningsutvikling som potensielt vil kunne øke.

Berlevåg vil kunne miste mulighetene som ligger i nye innbyggere, med tapt trivsel og inntekter som konsekvens.

HOVEDOVERSIKT FRA DRIFT:

Budsjettforslaget som er beskrevet ovenfor gir følgende hovedoversikt for drift:

HOVEDOVERSIKT DRIFT	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Brukerbetalinger	-3 789 655	-3 517 000	-3 345 000	-3 345 000	-3 345 000	-3 345 000
Andre salgs- og leieinntekter	-10 948 098	-10 073 000	-10 093 000	-10 093 000	-10 093 000	-10 093 000
Overføringer med krav til motytelse	-24 637 577	-11 175 000	-12 265 000	-11 500 000	-11 500 000	-11 500 000
Rammetilskudd	-63 384 376	-61 982 000	-63 531 000	-63 377 000	-63 377 000	-63 377 000
Andre statlige overføringer	-159 705	-294 000	-294 000	-294 000	-294 000	-294 000
Andre overføringer	-156 729	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
Skatt på inntekt og formue	-20 474 747	-21 418 000	-20 956 000	-20 956 000	-20 956 000	-20 956 000
Eiendomsskatt	-1 482 438	-2 503 000	-5 320 000	-5 820 000	-6 320 000	-6 320 000
Andre direkte og indirekte skatter	-95 437	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-125 128 762	-111 006 000	-115 848 000	-115 429 000	-115 929 000	-115 929 000
Lønnsutgifter	63 321 959	59 800 000	61 338 000	61 541 000	62 080 000	63 523 000
Sosiale utgifter	7 140 101	11 524 000	10 878 000	10 608 000	10 405 000	10 396 000
Kjøp av varer/tj. som inngår i komm tj.prod	24 418 628	19 470 000	21 219 000	18 357 000	18 307 000	18 207 000
Kjøp av varer/tj. som erstatter komm tjprod	7 712 238	8 813 000	9 831 000	9 861 000	9 831 000	9 231 000
Overføringer	12 043 396	6 742 000	7 248 000	6 948 000	6 948 000	6 948 000
Avskrivninger	5 055 805	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	119 692 127	106 347 000	110 514 000	107 315 000	107 570 000	108 304 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-5 436 635	-4 659 000	-5 334 000	-8 115 000	-8 359 000	-7 625 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-4 974 834	-3 570 000	-2 945 000	-2 945 000	-2 945 000	-2 945 000
Mottatte avdrag på utlån	-105 200	-168 000	-168 000	-168 000	-168 000	-168 000
SUM EKSTERNE FINANSINNEKTER (E)	-5 080 034	-3 738 000	-3 113 000	-3 113 000	-3 113 000	-3 113 000
Renteutg., prov. og andre finansutg.	1 650 269	3 878 000	3 973 000	4 175 000	4 034 000	4 001 000
Avdrag på lån	3 797 390	5 742 000	6 157 000	6 573 000	6 738 000	6 888 000
Utlån	907 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	6 354 659	9 770 000	10 280 000	10 898 000	10 922 000	11 039 000
RES. EKSTERNE FINANSIERINGSTRANS.	1 274 626	6 032 000	7 167 000	7 785 000	7 809 000	7 926 000
Motpost avskrivninger	-5 055 805	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-9 217 814	1 373 000	1 833 000	-330 000	-550 000	301 000
Bruk av tidl. års regn.messig mindreforbr.	-4 059 525	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 280 264	-482 000	-622 000	-75 000	-75 000	-75 000
Bruk av bundne fond	-13 843 260	-1 569 000	-2 419 000	-1 419 000	-1 419 000	-1 419 000
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-20 183 049	-2 051 000	-3 041 000	-1 494 000	-1 494 000	-1 494 000
Overført til investeringsregnskapet	170 000	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	11 813 116	588 000	1 118 000	1 734 000	1 954 000	1 103 000
Avsetninger til bundne fond	10 875 373	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000
SUM AVSETNINGER (K)	22 858 489	678 000	1 208 000	1 824 000	2 044 000	1 193 000
REGNSKAPSM.MER- MINDREFORBR	-6 542 374	0	0	0	0	0

Administrasjonen klarer ikke med dette budsjettforslaget å nå vedtaket som ble gjort i kommunestyret i juni om netto resultatgrad på 1,25 %. Budsjettforslaget gir negativ resultatgrad i 2016. Årsaken er at brutto driftsresultat ikke er høyt nok til å dekke renter og avdrag på lån.

Budsjettforslaget som er beskrevet gir følgende skjema 1A:

BUDSIJETTSKJEMA 1A	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Skatt på inntekt og formue	-20 474 747	-21 418 000	-20 956 000	-20 956 000	-20 956 000	-20 956 000
Ordinært rammetilskudd	-63 384 376	-61 982 000	-63 531 000	-63 377 000	-63 377 000	-63 377 000
Skatt på eiendom	-1 482 438	-2 503 000	-5 320 000	-5 820 000	-6 320 000	-6 320 000
Andre direkte eller indirekte skatter	-95 437	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-159 705	-294 000	-294 000	-294 000	-294 000	-294 000
Sum frie disponible inntekter	-85 596 703	-86 197 000	-90 101 000	-90 447 000	-90 947 000	-90 947 000
Renteinntekter og utbytte	-4 974 834	-3 570 000	-2 945 000	-2 945 000	-2 945 000	-2 945 000
Renteutg. Prov. og andre finansutg.	1 650 269	3 878 000	3 973 000	4 175 000	4 034 000	4 001 000
Avdrag på lån	3 797 390	5 742 000	6 157 000	6 573 000	6 738 000	6 888 000
Netto finansinntekter/-utgifter	472 825	6 050 000	7 185 000	7 803 000	7 827 000	7 944 000
Til bundne avsetninger	10 875 373	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000
Til ubundne avsetninger	11 813 116	588 000	1 118 000	1 734 000	1 954 000	1 103 000
Bruk av tidl års regnskm mindreforbr.	-4 059 525	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-2 280 264	-482 000	-622 000	-75 000	-75 000	-75 000
Bruk av bundne avsetninger	-13 843 260	-1 569 000	-2 419 000	-1 419 000	-1 419 000	-1 419 000
Netto avsetninger	2 505 440	-1 373 000	-1 833 000	330 000	550 000	-301 000
Overført til investeringsbudsjettet	170 000	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	-82 448 438	-81 520 000	-84 749 000	-82 314 000	-82 570 000	-83 304 000
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	75 906 063	81 520 000	84 749 000	82 314 000	82 570 000	83 304 000
Merforbruk/mindreforbruk	-6 542 374	0	0	0	0	0

Er forventet sykefravær tatt høyde for?

- Gjennomsnittlig 6-12 % i vårt yrke.
- Reelt fravær på 15-20 % grunnet, sykdom, møter og kurs samt annet relevant.

Settes opp budsjett uten øremerka penger til vikarutgifter.

- Trend der kommuner ikke setter budsjetterer med vikarutgifter, men likevel skrives refusjon fra folketrygden inn.
- Vikarbudsjettet må ta høyde for fravær gjennom hele skoleåret.
- Vikarbudsjettet må sikre elevene de beste forutsetninger gjennom at lærere med kompetanse blir forespurt før assistenter eller ufaglærte.

Etter og videreutdanning (kompetanse for kvalitet) må inn i budsjettet.

Berlevåg skole

19.10.2015

Andreas Valaker Hagen

Lokallagsleder utdanningsforbundet.

BERLEVÅG KOMMUNE		
Saksnr:	15/364	3
Saksnavn:	25 OKT 2015	UR
Gnr.	Bnr.	Fnr.
Ark.nr.	145	